

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Zhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence
tržeb v České republice**

Bc. Brzková Jaroslava

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jaroslava Brzková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb v České republice

Název anglicky

Evaluation of the Electronic Sales Records Implementation and its Impact in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy nákladů a příjmů Finanční správy ČR vyhodnotit efektivitu zavedení a fungování elektronické evidence tržeb v České republice a navrhnout možná opatření na snížení nákladů Finanční správy ČR.

Metodika

Teoretická východiska budou zpracována na základě kompilace poznatků získaných z odborné literatury, příslušných právních předpisů a dalších relevantních zdrojů se zaměřením na elektronickou evidenci tržeb v České republice.

Vyhodnocení nákladů a příjmů bude provedeno na základě informací a dat poskytnutých Finanční správou ČR. Z výsledků uskutečněných analýz a výsledků zpracovaných dat budou vyhodnoceny celkové dopady na státní rozpočet a navržena možná opatření na optimalizaci nákladů.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

daň, poplatník, evidovaná tržba, elektronická evidence tržeb, daňový subjekt, náklad, příjem

Doporučené zdroje informací

- AMBROŽ, Jan. Elektronická evidence tržeb v praxi. Praha: Verlag Dashöfer, 2017. ISBN 978-80-87963-40-1.
- COBOVIC, Mirko, Andreja KATOLIK and Ninoslav NOVAK. Control of Cash Payment System Based on the Software as a Service. Interdisciplinary Management Research. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics, Croatia, vol. 9, p. 127-137. Dostupné z: <https://ideas.repec.org/a/osi/journal/v9y2013p127-137.html>
- DUŠEK, Jiří. Elektronická evidence tržeb: v přehledech. Druhé vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0422-2.
- Fiscalization in Croatia: About the procedure. In: Fiscalization.hr [online]. 31 August 2012. Dostupné z: <http://fiscalization.hr/en/fiscal-procedures/about-the-procedure>
- HAJDUŠEK, Tomáš a Milan VODIČKA. První zkušenosti s EET – elektronickou evidencí tržeb. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-589-5.
- HRABĚTOVÁ, Daniela. Zákon o evidenci tržeb: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-461-4.
- LÍBAL, Tomáš. Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu. Praha: VOX a.s. – nakladatelství, 2016. ISBN 978-80-87480-51-9.
- LYMER, Andrew and John HASSELDINE. The international taxation system. New York: Kluwer Academics Publishers, 2002. ISBN 1-4020-7157-4.
- SMITH, Stephen. Taxation: A Very Short Introduction. United Kingdom: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-968369-7.
- ŠIMEK, Bohuslav. Elektronická evidence tržeb v České republice. Plzeň: Spreved, 2016. ISBN 978-80-906455-0-9.
-

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Gabriela Kukulová, MBA, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2018

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 11. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Zhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb v České republice " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Gabriele Kukulové, Ph.D., MBA za odborné vedení a věcné připomínky.

Zhodnocení dopadů zavedení elektronické evidence tržeb v České republice

Abstrakt

Tato diplomová práce analyzuje institut elektronické evidence tržeb v České republice.

V diplomové práci je zkoumána činnost a efektivita po prvním roce zavedení a fungování elektronické evidence tržeb. Je zde analyzována problematika elektronické evidence tržeb při zavádění a fungování, dále je zde nastíněno hodnocení nákladové a příjmové stránky Finanční správy, její přínosy a efektivita.

Práce je rozdělena dvě základní části, teoretickou a analytickou – vlastní práci.

V teoretické části diplomové práce je podrobně definován pojem elektronická evidence tržeb. Jsou zde představeny fáze vstupu elektronické evidence tržeb, cíle evidence tržeb, způsoby, jakými je možné tržby evidovat. Část této kapitoly je věnována evidenční povinnosti, zákonu o elektronické evidenci tržeb, nákladům a příjmům Finanční správy v souvislosti s elektronickou evidencí. V neposlední řadě jsou zde popsány kontrolní mechanismy a fungování úctenkové loterie v souvislosti s elektronickou evidencí tržeb.

Analytická část – vlastní práce byla zpracována na základě poskytnutých primárních dat Generálním finančním ředitelstvím. Primární data byla doplněna o další statistické údaje v souvislosti s elektrickou evidencí tržeb.

Ve výsledcích a závěru diplomové práce jsou popsány návrhy a doporučení ke zvýšení příjmů Finanční správy, dále potom doporučení ke snížení nákladů Finanční správy v souvislosti se zavedením elektronické evidence tržeb v České republice.

Klíčová slova: daň, poplatník, evidovaná tržba, elektronická evidence tržeb, daňový subjekt, náklad, příjem

Evaluation of the Electronic Sales Records Implementation and its Impact in the Czech Republic

Abstract

This diploma thesis analyses the concept of the electronic records of sales in the Czech Republic.

The operation and efficiency of the electronic records of sales are examined one year after its implementation. The issue of the electronic records of sales is analysed already at the stage of its implementation and then its further standard operation. The evaluation of the cost and revenue sides of the Financial Administration is outlined together with its benefits and effectiveness.

The thesis consists of two main parts, theoretical and practical own work.

In the theoretical part of the thesis, the concept of electronic records of sales is defined in detail. Stages and targets of the electronic records of sales implementation are presented together with the ways and options of sales recording. Part of this chapter is dedicated to the registration obligation, the law on electronic records of sales, the costs and revenues of the Financial Administration in connection with the electronic records issue. Then control mechanisms and the lottery ticket in the concept of the discussed electronic records of sales are described.

Primary data provided by the General Financial Directorate was used and processed in the practical part of the thesis. The primary data was supplemented by statistical data relating to the electronic records of sales.

The Results and Conclusion chapters of the diploma thesis bring proposals and recommendations on the revenue increase of the Financial Administration. The following recommendations aim at the reduction of the costs of Financial Administration in connection with the introduction of electronic records of sales in the Czech Republic.

Keywords: tax, taxpayer, registered sales, electronic sales records, tax entity, costs, revenue

Obsah

1 ÚVOD	10
2 CÍL PRÁCE A METODIKA	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika.....	11
3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	14
3.1 Pojem elektronická evidence tržeb	15
3.2 Historie evidence tržeb.....	16
3.3 Zákon o EET.....	19
3.4 Fáze vstupu EET.....	20
3.4.1 První fáze EET.....	21
3.4.2 Druhá fáze EET	22
3.4.3 Třetí fáze EET, Čtvrtá fáze EET	23
3.5 Subjekt EET.....	23
3.5.1 Poplatník daně z příjmu fyzických osob	24
3.5.2 Poplatník daně z příjmu právnických osob	25
3.6 Předmět EET, evidovaná tržba	26
3.6.1 Evidovaná tržba	26
3.6.2 Tržby vyloučené z evidence tržeb	27
3.7 Způsoby evidence tržeb.....	29
3.7.1 Evidence tržeb v běžném režimu – „on-line“	29
3.7.2 Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu – „off - line“	30
3.8 Náklady státu na EET	32
3.9 Účtenková loterie.....	33
3.10 Kontrolní mechanismy v EET	34
3.10.1 Správní tresty.....	35
4 ANALYTICKÁ ČÁST	37
4.1 Dopady EET na výběr daně z příjmů a daň z přidané hodnoty.....	38
4.1.1 EET a loterie Účtenkovka	39
4.1.2 DPPO před a po zavedení EET	41
4.1.3 DPFO před a po zavedení EET	44
4.1.4 DPH před a po zavedení EET.....	48
4.1.5 Další příjmy (pokuty).....	51
4.2 Dopady EET na náklady podnikatelských subjektů, Finanční správy a Celní správy	55
4.2.1 Náklady na lidské zdroje	61

4.2.2	Náklady na technické vybavení	63
4.3	Vývoj počtu živnostníků a podnikatelů.....	63
5	VÝSLEDKY A DISKUSE	68
5.1	Po zavedení EET došlo ke snížení počtu živnostníků v České republice	71
5.2	Po zavedení EET došlo k narovnání tržního prostředí v důsledku odpadnutí neoprávněné tržní výhody, zavedení povinnosti evidovat tržby	72
5.3	Po zavedení EET může sloužit loterie Účtenkovka jako prostředek pro kontrolu zda je plněna povinnost evidence tržeb	72
5.4	Návrhy a doporučení ke zvýšení příjmů do státního rozpočtu	73
5.4.1	Nezvolňovat rozsah působnosti	73
5.4.2	Minimalizovat výjimky ze ZoET	74
5.4.3	Nutnost provedení zákonné úpravy.....	74
5.4.4	Zavedení institutu minimální daně dle obratu	77
5.5	Návrhy a doporučení ke snížení nákladů Finanční správy	78
5.5.1	Prvotní náklady na nákup HW, SW	78
5.5.2	Při zachování současného stavu EET nenavyšovat počty zaměstnanců s působností v oblasti EET	78
5.5.3	Optimalizace stávajících výdajů na správu IT systému	79
5.5.4	Urychlené vybudování jednotného datového skladu	79
6	ZÁVĚR.....	80
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	83
8	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A POUŽITÝCH ZKRATEK	86
8.1	Seznam obrázků	86
8.2	Seznam tabulek	87
8.3	Seznam použitých zkratk	87
9	PŘÍLOHY	88
9.1	Žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb. O svobodném přístupu k informacím.....	88
9.2	Přehled měsíčního inkasa	94

1 ÚVOD

Daňové příjmy jsou v řadě zemí klíčovou příjmovou složkou státního rozpočtu, a nejinak je tomu v České republice. Přitom, dlouhodobě existoval předpoklad, že se některé podnikatelské subjekty systematicky a dlouhodobě vyhýbají daňové povinnosti. Z tohoto důvodu bylo nutné vytvořit nový přístup k efektivnějšímu výběru daní ze strany státu. Takovým prostředkem bylo například zavedení povinnosti elektronické evidence tržeb v České republice.

Právě EET byla reakcí na výše uvedený předpoklad a kladla si za cíl eliminovat rizika dalšího krácení daňové povinnosti. Zároveň se však přijetí EET setkalo s odporem určité části veřejnosti, ať už laické, politické či odborné. Další odpor byl zaznamenán ze strany podnikatelských subjektů.

Další subjekty ovšem vykazují spokojenost s přijetím EET, protože má vést právě ke zlepšenému výběru daní a narovnání podnikatelského prostředí. To poukazuje na velkou rozpolcenost, kterou EET vyvolala v České republice.

Elektronická evidence tržeb reagovala na předpoklad, že v určitých odvětvích existují podnikatelské subjekty, které se dlouhodobě a systematicky vyhýbají daňové povinnosti. Z tohoto pohledu se jedná o přínosnou metodiku, která je ospravedlnitelná. Tato práce se zaměřuje na konkrétní posouzení dopadů EET, a tedy i toho, jestli došlo k efektivnějšímu výběru daní prostřednictvím jejího zavedení.

Od přijetí EET však uběhla poměrně krátká doba, takže jsou hodnocené zejména krátkodobé efekty, které vyvolala. To však nebrání tomu, aby došlo ke splnění cíle diplomové práce.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy nákladů a příjmů Finanční správy ČR vyhodnotit efektivitu zavedení a fungování elektronické evidence tržeb v České republice a navrhnout možná opatření na snížení nákladů Finanční správy ČR.

2.2 Metodika

V rámci zpracování práce bude realizován následující postup, který se bude sestávat zejména z deskripce odborných zdrojů, sběru primárních informací, jejich zpracování a vyhodnocení prostřednictvím syntézy.

Po výběru tématu práce došlo k definici cíle práce. Od tohoto cíle se potom bude odvíjet struktura a obsah práce. Bude nutné celou problematiku vymezit jak z teoretického, tak i praktického hlediska. Při tomto bude využito metody deskripce odborných zdrojů, rozbor primárních informací a syntézy.

Teoretická část práce bude shromažďovat informace o teoretických východiscích zkoumané problematiky. Bude se jednat o pojmy elektronické evidence tržeb, historie evidence tržeb, zákona o elektronické evidenci tržeb, fázích vstupu elektronické evidence tržeb, subjektech elektronické evidence tržeb, předmětu elektronické evidence tržeb, způsobech evidence tržeb, nákladech státu na elektronickou evidenci tržeb a úctenkové loterie.

Aktuálnost tématu způsobila, že nebude možné ve větší míře vycházet z odborných publikací, ale bude nutné využít zdroje aktuální povahy, což jsou v tomto případě zejména zdroje z internetu. Bude se však jednat o zdroje relevantní a důvěryhodné (vyjádření odborníků a zástupců či institucí veřejné správy).

Z odborných publikací bude například využita cizojazyčná publikace Tax System od autorů Slemrod a Gillitzer, kteří zde popisují souvislosti daňové problematiky a možnosti výběru daní. Z hlediska problematiky elektronické evidence tržeb dojde k využití zahraničních zdrojů informací o implementaci elektronické evidence tržeb v Chorvatsku, včetně odborného článku autorů Cobovic, Katolik a Novak, kteří popisují

dopady elektronické evidence tržeb na daňový systém Chorvatska. Pro účely pochopení legislativních souvislostí problematiky bude samozřejmě využito i zdrojů, které popisují legislativní pravidla uplatnění elektronické evidence tržeb.

Zpracování teoretických východisek přispěje k získání odborného přehledu o zkoumané problematice, a tedy bude možné přejít k posouzení praktické aplikace v podmínkách podnikatelského prostředí České republiky.

Analytická část práce se bude zaměřovat na prozkoumání dopadů elektronické evidence tržeb na výběr daně z příjmů a daň z přidané hodnoty, včetně dalších příjmů. Dále potom dojde ke zkoumání dopadů elektronické evidence tržeb na náklady podnikatelských subjektů, náklady Finanční správy a Celní správy České republiky, a také bude posouzen vývoj počtu živnostníků a podnikatelů (před a po zavedení elektronické evidence tržeb).

Pro lepší přehlednost budou klíčová data graficky znázorněna v grafech, ale také v tabulkách. Grafy a tabulky budou potom doplněné upřesňujícím vlastním komentářem.

Za účelem shromáždění primárních dat bude Generálnímu finančnímu ředitelství odeslána žádost o poskytnutí informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění. Žádost (viz příloha číslo 1) byla odeslána elektronickou poštou dne 27. dubna 2018. Generální finanční ředitelství odeslalo odpověď dne 14. května 2018. Jako problematické se může jevit, že Generální finanční ředitelství disponuje informacemi za Finanční správu České republiky a pouze z části za Celní správu (což může komplikovat přehled informací o počtu provedených kontrol). Informace od Generálního finančního ředitelství se budou prolínat analytickou částí práce (dle příslušnosti k dané kapitole). Primární údaje budou potom doplněné o další statistické údaje (například Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky).

V závěrečné části zpracování práce bude vypracována syntéza veškerých poznatků. To znamená, že bude možné sestavit návrhy a doporučení ke zvýšení příjmů Finanční správy v souvislosti s provozem elektronické evidence tržeb. Dále potom návrhy a doporučení ke snížení nákladů Finanční správy v souvislosti s provozem elektronické evidence tržeb.

Návrhy a doporučení budou vytvořené na základě syntézy veškerých informací,

které z práce vyplynou. To znamená, že budou vycházet z deskripce odborných zdrojů, z vyhodnocení veřejně dostupných informací o elektronické evidenci tržeb, ale také z informací od Finanční správy.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Daňová problematika je stará jako lidstvo samo a v budoucnosti nebude její význam klesat. V dnešní moderní ekonomice jsou daně klíčovým faktorem, který ovlivňuje státní rozpočty, podnikatelské subjekty, domácnosti, ale také jednotlivce. Státy se snaží vytvořit daňové systémy, které zajistí efektivní fungování státu, ale přitom umožní rozvoj podnikatelského prostředí a občanské společnosti.¹

Daňový systém je soubor pravidel, regulací a procesů, které mají zajistit efektivní výběr daní od určitých subjektů či jednotlivců, ale také zajistit, že budou mít dané subjekty či jednotlivci dostatečné množství informací o daňové povinnosti.²

Dlouhodobé a systematické krácení daňové povinnosti se v některých oblastech podnikání stalo v České republice téměř běžnou záležitostí. Nevykázané příjmy tak podle Českého statistického úřadu dosahují v České republice částky cca 170 mld. Kč ročně, tedy více než dvojnásobek schodku státního rozpočtu.

Finanční správa nyní nemá potřebné informace, aby dokázala při množství podnikatelů v České republice efektivně a cíleně provádět daňové kontroly. Proto bylo nutné přijít s novými, avšak osvědčenými moderními nástroji, které zamezí daňovým únikům a poskytnou Finanční správě adekvátní nástroje, které jí umožní získat efektivní formou informací o tom, zda daňový poplatník správně vykazuje své hotovostní tržby a nepodniká na úkor ostatních podnikatelů.³

Je to právě daňový systém, který velmi výrazně ovlivňuje úroveň podnikání v dané zemi, zájem investorů o vstup na trh dané země apod. Pokud je daňový systém nastaven nevhodně, tak to může vést k výraznému poškození podnikatelského prostředí a ekonomické výkonnosti daného státu v globální konkurenci.⁴

Daňový systém však ovlivňuje i obyvatele jednotlivých zemí, protože může vést ke zdražování různého zboží a služeb, ke snižování mezd apod.⁵

¹ JAMES, S. R. *A Dictionary of Taxation*. Second Edition. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2012, s. vi-12. ISBN 9781849801225.

² SLEMROD, J., GILLITZER, Ch. *Tax Systems*. UK: MIT Press, 2014, 10 s. ISBN 9780262026727.

³ FINANČNÍ SPRÁVA. Proč evidence tržeb? *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/proc-e-trzby>

⁴ LYMER, Andrew and John HASSELDINE. *The international taxation system*. New York: Kluwer Academics Publishers, 2002, 1-2 s. ISBN 1-4020-7157-4.

⁵ SMITH, Stephen. *Taxation: A Very Short Introduction*. United Kingdom: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-968369-7.

Rozvoj malého a středního podnikání nutí státy k tomu, ať zefektivňují výběry daní, protože právě v těchto subjektech hrozí, že se mohou různými způsoby daňové povinnosti vyhýbat. Jedním ze základních a nejmodernějších nástrojů se stává elektronická evidence tržeb.⁶

Příkladem implementace elektronické evidence tržeb může být například Chorvatsko, které systém přijalo za účelem eliminace rizika daňových subjektů, které využívají hotovostní platební styk jako hlavní zdroj příjmů. Ze statistických údajů dlouhodobě vyplývalo, že jsou přiznané obraty maloobchodníků příliš nízké a neodpovídají skutečnosti. Z tohoto důvodu došlo k implementaci zákonného předpisu o evidenci tržeb.⁷

3.1 Pojem elektronická evidence tržeb

EET neboli elektronická evidence tržeb je online evidence tržeb, kdy jsou údaje o obchodnických transakcích posílány Finanční správě. Spočívá v tom, že obchodník vystaví zákazníkovi při každé transakci účtenku s unikátním identifikačním kódem a zároveň zašle informaci datovou zprávou o přijaté tržbě na společné úložiště Finanční správy. Elektronickou evidencí tržeb lze proto rozumět vedení záznamů o činnosti podnikatelů, kteří poskytují spotřebitelům zboží a služby.

Při uskutečnění evidované tržby odešle obchodník prostřednictvím své pokladny datovou zprávu o transakci do systému Finanční správy, kde budou informace o evidované tržbě uloženy. Finanční správou bude vygenerován fiskální identifikační kód, který bude odeslán zpět obchodníkovi na jeho koncové zařízení, které vytiskne účtenku s vygenerovaným kódem. Poté bude účtenka předána zákazníkovi včetně fiskálního identifikačního kódu. Zákazník si může ověřit svoji účtenku prostřednictvím aplikace

⁶ COBOVIC, Mirko, Andreja KATOLIK and Ninoslav NOVAK. Control of Cash Payment System Based on the Software as a Service. *Interdisciplinary Management Research*. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics, Croatia, vol. 9, p. 127-137. Dostupné z: <https://ideas.repec.org/a/osi/journal/v9y2013p127-137.html>

⁷ Fiscalization in Croatia: About the procedure. In: *Fiscalization.hr* [online]. 31 August 2012. Dostupné z: <http://fiscalization.hr/en/fiscal-procedures/about-the-procedure>

Ověření účtenky. Podnikatel si ověří tržby evidované pod jeho jménem na webové aplikaci Elektronická evidence tržeb.⁸

Hlavním cílem elektronické evidence tržeb je získání informací, které zabezpečí lepší správu daní (zejména daní z příjmů a daně z přidané hodnoty), narovnání neoprávněné konkurenční výhody poplatníků řádně neodvádějících daně.⁹

Zásluhou EET bude mít správce daně větší přehled o skutečnostech, které jsou rozhodné pro vyměření a stanovení daně, bude mít přesné zdroje informací a důkazních prostředků pro vedení daňových řízení, tedy jestli daňový subjekt přiznává a platí daně ve stanovené výši.

3.2 Historie evidence tržeb

Historie evidence tržeb je datována již 30 000 let př. n. l.

- **Vrubovka**

Zářezy (vruby) na hůlce nebo liště sloužily k primitivnímu zaznamenání počtu či k záznamu dluhů. Tento způsob záznamu nevyžadoval znalost písma ani matematiky a díky tomu se vrubovky používaly velmi dlouho. (35 000 př. n. l.)¹⁰

- **Žetony**

Žetony sloužily na Středním východě k evidenci veškerého majetku, byly z hlíny a měly různé tvary podle toho, co představovaly. Žetony se ukládaly do zapečetěných hliněných nádob, na jejichž povrch se obsažené žetony obtiskly. Tyto otisky se začaly otiskovat do hliněných tabulek. Zrodilo se písmo.

(8 000 př. n. l.)¹¹

⁸ FINANČNÍ SPRÁVA. Jak to funguje? *W*www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje>

⁹ DUŠEK, Jiří. *Elektronická evidence tržeb: v přehledech*. Druhé vydání. Praha: Grada Publishing, 2017, s. 19. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-271-0422-2.

¹⁰ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *W*www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

¹¹ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *W*www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

- ***Hliněné destičky***

Pro záznam nejstaršího písma se používalo rytí trojúhelníkovitou násadkou do hliněné tabulky. Většina hliněných destiček popsaných klínovým písmem nezachycuje literární díla, ale právě hospodářské záznamy. (4 000 př. n. l.)¹²

- ***Papyrus***

Ze stébel šáchoru papírodárného se v Egyptě začal vyrábět kvalitní, lehký a skladný psací materiál „papuro“, což znamená „patřící králi“. Psalo se na dlouhé pruhy materiálu, který se pak uchovával zpravidla jako svitek, popsaný jen po jedné straně. (3000 př. n. l.)¹³

- ***Abakus***

Abakus je výpočetní pomůcka, která stojí na půli cesty mezi prsty a mechanickými kalkulátory. Počítadla byla vlastně jen soustava vodorovných nebo svislých rýh, v nichž se posunovaly oblázky. Jeho název je odvozen z řeckého slova abax, které označovalo destičku pokrytou pískem, do něhož se čáraly výpočty. Později měl podobu destičky se žlábků nebo rámečku s kuličkami na tyčkách. (400 př. n. l.)¹⁴

- ***Účetní knihy a herbáře***

Ve 2. stol. př. n. l. se v Římské říši objevuje systém tří účetních knih. Principy současného podvojného účetnictví pochází od italských obchodníků 13. století, kteří své znalosti získali z Egypta, Byzance nebo jiného východního centra. Urbáře (z německého Urbar-Register, což označovalo výnos z pozemků) byly soupisy povinností poddaných vůči své vrchnosti. Majitelé panství či statků v nich evidovali platy, naturální dávky a robotní povinnosti, které jim plynuly z poddanských usedlostí. (1200 n. l.)¹⁵

¹² FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

¹³ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

¹⁴ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

¹⁵ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

- ***Mechanické kalkulátory***

První mechanický kalkulátor z roku 1623 sloužil ke sčítání a odčítání šesticiferných čísel. O pár let později sestrojil svůj počítačový stroj Blaise Pascal. V roce 1673 Wilhelm Gottfried von Leibnitz zkonstruoval kalkulátor, který dokázal násobit, dělit i odmocňovat. Z principů fungování Leibnitzova přístroje pak vycházely téměř všechny další počítačové stroje. V roce 1820 Thomas de Colmar vynalezl Arithmometr, který se stal první komerčně úspěšnou „kalkulačkou“. (1623)¹⁶

- ***Registrační pokladny***

Vynalezl je Američan James J. Ritty. Zvuk jejich charakteristického zvonku nenápadně skrytého v mohutné schránce je zvukovým symbolem obchodování. Nepostradatelné, důležité, užitečné, ale zároveň krásné stroje, které od konce 19. do poloviny 20. století nechyběly v žádném obchodě, restauraci nebo hotelu. Kasy leckdy plnily i funkci trezoru. Pořízení takové pokladny byla velká investice, nemohl si ji dovolit každý. Ty nejlepší pak ale uměly i denní, týdenní či měsíční uzávěrku. (1879)¹⁷

- ***Moderní registrační pokladny***

Rozšíření elektřiny a trend miniaturizace ve druhé polovině 20. století přispěl ke zdokonalení mechanických pokladen. Elektronické pokladny s fiskální pamětí a tiskárnou mnohé ulehčily. Fiskální paměť je technické zařízení pro jednorázový a neměnný zápis výsledných údajů z provozní paměti. Tato paměť rovněž umožňuje opakovaný tisk uložených údajů, a to i v různém členění. Kapacita paměti umožňuje uchovávání údajů po dobu mnoha let. (20. stol)¹⁸

- ***E-tržby***

Přelom tisíciletí otevřel novou kapitolu ve způsobu komunikace. Dostupnost internetu a celá škála možností technického řešení - od registračních pokladen přes tablety, až po mobilní telefony - nabízí mnohem efektivnější způsob evidence tržeb. On-line systém nedovoluje pozdější manipulaci s daty o tržbách, což pomůže

¹⁶ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Wwww.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

¹⁷ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Wwww.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

¹⁸ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Wwww.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

narovnat podmínky fair-play konkurence. Vývoj neustrnul a 21. století s sebou přineslo rozvoj moderních podob komunikace. Dostupnost internetu nabízí efektivnější způsoby výměny informací. Obchodník od zákazníka vybírá daň z přidané hodnoty a poté ji odvádí státu. Díky on-line systému se nebude moci stát, že by se DPH zaplacené zákazníkem do státní pokladny nedostalo. Cílem EET je zefektivnění výběru daní a potlačení nelegálního zaměstnávání na tzv. Švarc systém, zkrátka nastolení rovných podmínek na trhu.

Každý podnikatel si může zvolit takové technické řešení, které mu vyhovuje: ať už to bude registrační pokladna, tablet nebo mobilní telefon.¹⁹

3.3 Zákon o EET

Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (dále jen ZoET), upravuje práva, povinnosti a postupy uplatňované při elektronické evidenci tržeb a postupy s nimi související.²⁰ ZoET nabyl platnosti dne 13. dubna 2016 a většina jeho klíčových ustanovení je účinných od 1. 12. 2016. ZoET byl dosud jedenkrát novelizován, a to konkrétně ke dni 30. 7. 2017. Dne 15. 12. 2017 bylo Ústavním soudem České republiky potvrzeno, že ZoET není protiústavní, jak tvrdili stěžovatelé, ale že je legitimním nástrojem ke kontrole daňových povinností a správě daní. V současné době Ministerstvo financí rozhodnutí Ústavního soudu plně respektuje tak, že se soustředí na to, aby jeho vůli zohlednilo při přípravě návrhu novely tohoto zákona. Jistá ustanovení ZoET totiž bylo doporučeno přepracovat. V nejbližší době lze tedy očekávat další, v pořadí již druhou, novelu ZoET.²¹

ZoET již od prvopočátku svého vytvoření vyvolával pozitivní i negativní reakce. Vzhledem k tomu, že jeho hlavním cílem je narovnání podnikatelského prostředí, vyšší výběr daní a odstranění šedé ekonomiky, musely být stanoveny jasné mantinely pro to, aby tomu tak skutečně bylo učiněno. V souvislosti s touto problematikou bylo zřízeno

¹⁹ FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

²⁰ FINANČNÍ SPRÁVA. Legislativa, Zákon č. 112/2016 Sb., § 1. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: [http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/sb0043-2016\(12\).pdf](http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/sb0043-2016(12).pdf)

²¹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Stanovisko Ministerstva financí k rozhodnutí Ústavního soudu. *Www.mfcr.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/stanovisko-ministerstva-financi-k-rozhod-30369>

několik možností, jak kontaktovat pracovníky oddělení evidence tržeb s případným dotazem ohledně nejasností při evidování tržeb.

První z nich byl portál www.etrzby.cz. Jedná se o oficiální portál Ministerstva Financí a Finanční správy vytvořený za účelem větší informovanosti a povědomosti veřejnosti o právech a povinnostech plynoucích ze ZoET. Tyto internetové stránky bývají pravidelně aktualizovány a jsou zdrojem, který mohou využít jak poplatníci, tak pracovníci finančních či celních úřadů při výkonu své působnosti. Na těchto stránkách v záložce „Kontakty“ lze nalézt „Kontaktní formulář“, který slouží k písemnému podávání dotazů pracovníkům oddělení evidence tržeb. Dále lze dotaz položit ústně a to na infolinku pro metodické dotazy.

Dne 1. listopadu 2016 byl spuštěn tzv. pilotní provoz elektronické evidence tržeb, díky kterému si podnikatelé mohli vyzkoušet, zda je jejich provozovna připravena na bezproblémový náběh evidence tržeb. Pilotní provoz jim sloužil k otestování jejich pokladních zařízení, rychlosti komunikace se servery Finanční správy a souladu elektronické evidence tržeb s jejich prodejními a účetními procesy. Finanční správě zároveň umožnil vyladění všech parametrů systému v prostředí reálného provozu, čímž se minimalizovalo riziko technických problémů v okamžiku ostrého náběhu.

ZoET hned ve svých úvodních ustanoveních zakotvuje orgány, které mají vykonávat působnost, dle tohoto zákona. Ta je dle ustanovení § 2 odst. 1 ZoET svěřena orgánům Finanční správy České republiky. Mezi tyto v prvním stupni spadají finanční úřady, v dalším řízení potom jím nadřízené orgány. Dle ustanovení § 2 odst. 2 ZoET mají působnost při prověřování plnění povinností plnění dle ZoET rozděleny orgány Finanční správy České republiky a orgány Celní správy České republiky. To v praxi znamená, že kontrolu nad dodržováním povinností vyplývajících ze ZoET vykonávají jak pracovníci finančních úřadů, tak pracovníci celních úřadů.

3.4 Fáze vstupu EET

Postupný náběh EET popisuje ustanovení § 37 ZoET. Jednotlivé podnikatelské obory (ekonomické činnosti) budou zapojovány do systému EET postupně s ohledem na zatížení IT systému. Podnikatelské subjekty jsou rozděleny do čtyř skupin, tzv. fází.

Vazbou pro jednotlivé fáze je zařídění podnikatelské činnosti do kódu klasifikace Českého statistického úřadu NACE.²²

Tabulka 1 Fáze vstupu EET

fáze	datum zahájení EET	popis tržeb	kód CZ-NACE	odhadovaný počet subjektů v tis.
1.	1. 12. 2016	ubytování stravování a pohostinství	55 56	60
2.	1. 3. 2017	velkoobchod maloobchod	45.1 45.3 45.4 46 a 47	250
3.	1. 3. 2018	ostatní činnosti s výjimkou fáze č. 4	různé kódy	150
4.	1. 6. 2018	Vybraná řemesla a výrobní činnosti	různé kódy	150

Zdroj: vlastní zpracování

3.4.1 První fáze EET

První fáze funguje od 1. prosince 2016.

Podle ustanovení § 37 ZoET spadají do první fáze EET tržby z ubytovacích a stravovacích služeb uvedených v klasifikaci NACE pod kódy 55 a 56.

- **NACE 55 – Ubytování**

Poskytování krátkodobého ubytování hostů, delší, ale časově omezené ubytování studentů, pracujících a podobných jednotlivců, např. hotely, motely, botely, hostely, chaty, kempy, penziony apod.

Do EET *nepadají* tržby plynoucí z ubytování žáků a studentů poskytované školou, vysokou školou nebo školským zařízením.²³

²² LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 40. ISBN 978-80-87480-51-9.

²³ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 42. ISBN 978-80-87480-51-9.

- **NACE 56 – Stravování a pohostinství**

Činnosti spojené s kompletním stravováním včetně nápojů, s obsluhou a k okamžité spotřebě, jako jsou např. restaurace, bufety, kantýny, stánky, zmrzlináři, catering, stravování v závodních a školních jídelnách aj., kdy je jídlo a nápoje poskytováno v „provozovně“ se zajištěním doplňkové služby – stoly a židle, vytápění, toalety, mytí nádobí apod.²⁴

3.4.2 Druhá fáze EET

Ustanovení § 37 ZoET stanoví, že do druhé fáze EET spadají tržby velkoobchodu a maloobchodu uvedených v klasifikaci NACE pod kódy 45.1, 45.3., 45.4, pokud jde o obchod, 46 a 47.

Druhá fáze EET byla spuštěna 1. března 2017.

- **NACE 45.1 – Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů**

Velkoobchod a maloobchod s novými i ojetými motorovými vozidly

- **NACE 45.3 - Obchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů**

- **NACE 45.4 – Obchod, opravy a údržba motocyklů, jejich dílů a příslušenství**

Pouze obchod s motocykly, jejich díly a příslušenstvím.

Opravy a údržba motocyklu budou evidovány v EET v rámci třetí fáze.

- **NACE 46 – Velkoobchod, kromě motorových vozidel**

Nákup a další prodej nového nebo použitého zboží na vlastní účet, zprostředkování velkoobchodu a maloobchodu v zastoupení, jak v domácím, tak i v mezinárodním obchodě.

Nezahrnuje: pronájem a leasing zboží, balení zboží v pevném stavu a plnění zboží v kapalném nebo plynném stavu

²⁴ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 45 - 46. ISBN 978-80-87480-51-9.

- **NACE 47 – Maloobchod, kromě motorových vozidel**

Nákup a další prodej nového a použitého zboží především široké veřejnosti pro osobní potřebu nebo pro spotřebu a využití v domácnostech prostřednictvím prodejen, stánků, podomních a pouličních prodavačů atd.²⁵

3.4.3 Třetí fáze EET, Čtvrtá fáze EET

Ve třetí fázi od 1. března 2018 se měli zapojit podnikatelé provozující všechny ostatní činnosti, které nejsou vyjmenované v 1., 2. nebo 4. fázi, tj. např. svobodná povolání (lékaři, právníci, účetní), autoservisy a pneuservisy (CZ NACE 45.2 - Opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů a CZ NACE 45.4 - Opravy a údržba motocyklů, jejich dílů a příslušenství) dále doprava či zemědělství, výroba potravin či nápojů a další výrobní činnosti, pořádání sportovních a kulturních akcí, poskytování občerstvení stánkového prodeje atd.

Od 1. června 2018 se jako poslední do evidence měli zapojit podnikatelé provozující vybraná řemesla a výrobní činnosti. Čtvrtá fáze – CZ NACE skupina 13-17, 20.4, 22, 23, 25, 31-33, 43, 95, 96.²⁶

Náběh 3. a 4. fáze EET od 1. 3. 2018 a 1. 6. 2018 byl zrušen nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS. 26/16 ze dne 12. 12. 2017 (*Ústavní soud, Brno, TZ 141/2017*)

3.5 Subjekt EET

Subjektem evidence tržeb je dle ustanovení § 3 odst. 1 ZoET poplatník daně z příjmu fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob.

²⁵ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 48 - 49. ISBN 978-80-87480-51-9.

²⁶ AMSP ČR. Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, Od kdy? *Www.eltrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.eltrzby.cz/cz/od-kdy>

3.5.1 Poplatník daně z příjmu fyzických osob

Poplatník daně z příjmů fyzických osob (dále jen DPFO) je definován v ustanovení § 2 zákona o daních s příjmů, a je nutné uvést, že poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou vždy fyzické osoby. Je však třeba upozornit na ustanovení § 239 a zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen daňový řád), který fakticky posouvá zánik poplatníka – fyzické osoby z okamžiku faktické smrti do okamžiku tzv. smrti daňové, která nastává až v okamžiku rozhodnutí soudu o dědictví. Důvod pro aplikaci tohoto přístupu je naplnění účelu evidence tržeb, kterým je sledování tržeb pro daňové účely. Je tak logické, aby se v případě úmrtí poplatníka postupovalo analogicky, jako se postupuje u daní z příjmů.²⁷

Zákon o dani z příjmu ustanovení § 2 – poplatník DPFO

Poplatníky DPFO jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty ČR, nebo daňovými nerezidenty.

Poplatníci jsou daňovými rezidenty ČR, pokud mají na území ČR bydliště, nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti ČR mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR. Poplatníci, kteří se na území ČR zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, jsou daňovými nerezidenty a mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, i v případě, že se na území ČR obvykle zdržují.

Poplatníky obvykle se zdržujícími na území ČR jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích. Bydlištěm

²⁷ HRABĚTOVÁ, Daniela. *Zákon o evidenci tržeb: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 5. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-461-4.

na území ČR se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt s úmyslem trvale se v tomto bytě zdržovat.²⁸

3.5.2 Poplatník daně z příjmu právnických osob

Ustanovení § 17 odst. 1 zákona o daních z příjmů stanoví, že poplatníkem daně z příjmů právnických osob (dále jen DPPO) je právnická osoba, organizační složka státu, podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, fond penzijní společnosti, kterým se pro účely ZoET rozumí fond obhospodařovaný penzijní společností podle zákona upravujícího důchodové spoření a podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, svěřenecký fond podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem,²⁹ fond ve správě Garančního systému finančního trhu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu.³⁰

Zákon o dani z příjmu ustanovení § 17 - poplatník DPPO

Poplatníci jsou daňovými rezidenty ČR, nebo daňovými nerezidenty. Poplatníci jsou daňovými rezidenty ČR, pokud mají na území ČR své sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen. Daňoví rezidenti ČR mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdroje na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Pokud je poplatník, který není právnickou osobou, založen nebo zřízen podle právních předpisů ČR, má se za to, že má na území ČR sídlo. Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nemají na území ČR

²⁸ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 9. ISBN 978-80-87480-51-9.

²⁹ HRABĚTOVÁ, Daniela. *Zákon o evidenci tržeb: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 5. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-461-4.

³⁰ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 10. ISBN 978-80-87480-51-9.

své sídlo, nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území ČR.³¹

3.6 Předmět EET, evidovaná tržba

Předmětem evidence tržeb jsou dle ustanovení § 3 odst. 2 ZoET evidované tržby poplatníka, resp. evidované tržby uskutečňované poplatníky daní z příjmů.³²

3.6.1 Evidovaná tržba

Evidovanou tržbou je dle ustanovení § 4 odst. 1 ZoET platba, která splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu a která zakládá rozhodný příjem.

Evidovanou tržbou je také platba, která splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu a je:

- a) určena k následnému čerpání nebo zúčtování, které zakládají rozhodný příjem, nebo
- b) následným čerpáním nebo zúčtováním té platby, která zakládá rozhodný příjem.³³

K vymezení evidované tržby tedy dochází na základě naplnění podmínek tvořící dva znaky evidované tržby:

1. **Formální znak** – uvedený v ustanovení § 5 ZoET

Formální náležitosti pro evidovanou tržbu splňuje platba poplatníkovi, která je uskutečněna v hotovosti, šekem, směnkou, v jiných formách, které mají charakter

³¹ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 10. ISBN 978-80-87480-51-9.

³² FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.2017. [Www.etrzby.cz](http://www.etrzby.cz) [online]. 2017

[cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Metodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

³³ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zákon č. 112/2016 Sb. [Www.mfcr.cz](http://www.mfcr.cz) [online]. 2016 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/zakon-c-112-2016-sb-26768>

obdobný uvedeným formám (platby dárkovými kartami nebo poukázkami na zboží či služby), započtením kauce nebo obdobné jistoty složené některým ze způsobů platby.³⁴

2. Materiální znak – kterým je založení rozhodného příjmu (uvedený v ustanovení § 6 odst. 1 ZoET)

Rozhodným příjmem se pro účely ZoET rozumí, u poplatníka DPFO příjem ze samostatné činnosti, která je podnikáním, s výjimkou příjmu, který není předmětem daně z příjmů, je z hlediska obvykle přijímaných tržeb ojedinělý nebo podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně. U poplatníka DPPO se rozhodným příjmem rozumí příjem z činnosti, která je podnikáním, s výjimkou příjmu, který není předmětem daně z příjmů, je z hlediska obvykle přijímaných tržeb ojedinělý, podléhá dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně nebo podléhá dani ze samostatného základu daně.³⁵

Obecně platí, že u poplatníků podléhají evidenci pouze příjmy z podnikání, kterým se má na mysli činnost obsažená v definici podnikatele uvedené v ustanovení § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, tj. „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele*“.³⁶

3.6.2 Tržby vyloučené z evidence tržeb

Zákon stanovuje pro některé tržby výjimku z povinnosti evidence tržeb (ustanovení § 12 ZoET).

Evidovanou tržbou nejsou tržby státu, územně samosprávného celku, příspěvkové organizace, České národní banky, držitele poštovní licence.³⁷

³⁴ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zákon č. 112/2016 Sb. *Www.mfcr.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/zakon-c-112-2016-sb-26768>

³⁵ FINANČNÍ SPRÁVA. Kdo a jaké tržby eviduje. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kdo-a-jake-trzby-eviduje>

³⁶ ZÁKONY PRO LIDI. Zákon č. 89/2012 Sb. *Www.zakonyprolidi.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p420>

³⁷ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zákon č. 112/2016 Sb. *Www.mfcr.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/zakon-c-112-2016-sb-26768>

Vynětí tržeb uvedených poplatníků je odůvodněno zvláštním veřejnoprávním statutem těchto poplatníků.³⁸

Evidovanou tržbou nejsou také tržby banky, včetně zahraniční banky, spořitelního a úvěrového družstva, pojišťovny a zajišťovny, investiční společnosti a investičního fondu, obchodníka s cennými papíry, tržby centrálního depozitáře, penzijní společnosti, penzijního fondu, z podnikání v energetických odvětvích na základě licence udělené podle energetického zákona, z podnikání na základě povolení krajského úřadu podle zákona o vodovodech a kanalizacích.³⁹

Vynětí tržeb je odůvodněno již existujícími mechanismy, které jsou považovány za dostatečné k uskutečnění transparentní kontroly pro účely správy daně i bez uvalení režimu evidence tržeb.⁴⁰

Evidovanou tržbou nejsou také tržby uskutečněné do přidělení DIČ a během 10 dní následujících po jeho přidělení, z poštovních služeb a zboží a služeb poskytovaných v přímé souvislosti s nimi, ze stravování a ubytování žákům a studentům poskytované školou, vysokou školou nebo školským zařízením, z jízdného nebo související platby hrazených v dopravních prostředcích při pravidelné hromadné přepravě osob, na palubě letadel, z osobní železniční přepravy, z provozování veřejných toalet, z prodeje zboží či služeb prostřednictvím prodejního automatu aj.⁴¹

³⁸ FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.217. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017[cit. 2018-02-15]. Dostupné z:http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Metodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

³⁹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zákon č. 112/2016 Sb. *Www.mfcr.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/zakon-c-112-2016-sb-26768>

⁴⁰ FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.217. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z:http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Metodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

⁴¹ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zákon č. 112/2016 Sb. *Www.mfcr.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/zakon-c-112-2016-sb-26768>

3.7 Způsoby evidence tržeb

ZoET rozlišuje dva způsoby (režimy) evidence tržeb. Pro oba dva termíny nepoužívá EET jednotnou terminologii. Online evidenci tržeb, průběžné zasílání dat o evidované tržbě označuje ZoET jako běžný „způsob“ a offline variantu, následné zasílání dat o evidované tržbě nejpozději do 5 dnů, jako zjednodušený „režim“.⁴²

3.7.1 Evidence tržeb v běžném režimu – „on-line“

Poplatník je povinen před přijetím první evidované tržby požádat o autentizační (přihlašovací) údaje, které slouží k přístupu do aplikace EET. Po přihlášení do aplikace EET si poplatník sám zaeviduje provozovny, ve kterých přijímá evidovaná tržby. Každé zaevidované provozovně je na portále systémem Finanční správy přiděleno označení provozovny (číslo provozovny). Zároveň poplatník prostřednictvím aplikace EET získá certifikát pro evidenci tržeb. Získané označení provozovny bude součástí zasílaných údajů o evidované tržbě, a to spolu s dalšími údaji o evidované tržbě dle ustanovení § 19 ZoET.⁴³

(Označení provozovny, označení pokladního zařízení, pořadové číslo účtenky, datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, celková částka tržby, bezpečnostní kód poplatníka, podpisový kód poplatníka, údaj, zda je tržba evidována v běžném nebo zjednodušeném režimu, celková částka plateb určených k následnému čerpání nebo zúčtování, základ daně z přidané hodnoty a daň podle sazeb daně z přidané hodnoty aj.).⁴⁴ Tyto vybrané údaje budou nutné zadat do příslušného SW, zároveň je nezbytné nainstalovat do pokladního zařízení certifikát poplatníka. Poplatník (pokladní zařízení – PC, tablet, mobil, pokladna...)

⁴² LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 59. ISBN 978-80-87480-51-9.

⁴³ FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.2017. www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

⁴⁴ MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zákon č. 112/2016 Sb. www.mfcr.cz [online]. 2016 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/zakon-c-112-2016-sb-26768>

zašle on-line datovou zprávou údaje o evidované tržbě ve formátu XML Finanční správě, a to nejpozději při uskutečnění evidované tržby. Finanční správa následně ze systému zašle potvrzení o přijetí s unikátním kódem účtenky (fiskální identifikační kód). Poplatník vystaví zákazníkovi účtenku včetně fiskálního identifikačního kódu.⁴⁵

U běžného režimu EET je poplatník podle ustanovení §18 ZoET povinen nejpozději při uskutečnění evidované tržby zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně a vystavit účtenku tomu, od koho evidovaná tržba plyne. Uskutečněním evidované tržby je pak přijetí evidované tržby, nebo vydání příkazu k jejímu provedení, pokud byl tento příkaz vydán dříve.⁴⁶ Povinnost zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně představuje zaslání údajů o uskutečněné tržbě řádně a včas.

Zákon o evidenci tržeb neupravuje formát ani způsob předání účtenky zákazníkovi. Poplatník může vystavit účtenku v tištěné podobě, elektronicky (bez tisku a předat ji zákazníkovi např. prostřednictvím e-mailu), či jiným obdobným způsobem, který umožňuje zákazníkovi s účtenkou disponovat. Přesto však bude nejčastěji docházet k předávání tištěných účtenek.

Účtenku lze elektronicky vystavit pouze za předpokladu, že s takovýmto postupem zákazník souhlasí.⁴⁷

3.7.2 Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu – „off - line“

Průběh evidování ve zjednodušeném režimu – „off – line“ je upraven v ustanovení § 23 ZoET. Při plnění evidenční povinnosti ve zjednodušeném režimu se dle tohoto ustanovení postupuje obdobně jako při plnění evidenční povinnosti v běžném režimu s tím, že poplatník je povinen údaje o evidované tržbě zaslat datovou zprávou správci daně

⁴⁵ FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.2017. [Www.etrzby.cz](http://www.etrzby.cz) [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z:http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Metodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

⁴⁶ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 59-60. ISBN 978-80-87480-51-9.

⁴⁷ FINANČNÍ SPRÁVA. Evidence tržeb v běžném režimu - "on-line". [Www.etrzby.cz](http://www.etrzby.cz) [online]. 2018 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/zpusoby-evidence-a-uctenka>

nejpozději do 5 dnů od uskutečnění evidované tržby.⁴⁸ Tato lhůta je počítána podle obecných pravidel pro počítání času upravených v ustanovení § 33 daňového řádu. Zároveň není povinen na účtence uvádět fiskální identifikační kód, ale je povinen v souladu s ustanovením § 20 odst. 3 ZoET uvést svůj podpisový kód.⁴⁹ Poplatník musí i v případě evidování tržeb ve zjednodušeném režimu v okamžiku uskutečnění (přijetí) tržby disponovat pokladním zařízením, do kterého zadá údaje o tržbě a které mu umožní vystavit účtenku obsahující zákonem stanovené údaje.

Rozdíl mezi evidencí tržeb v běžném režimu – „on – line“ a evidencí tržeb ve zjednodušeném režimu – „off – line“ spočívá pouze v tom, že v případě evidence tržeb ve zjednodušeném režimu se pokladní zařízení nepokouší zaslat datovou zprávou údaje o evidované tržbě správci daně „on – line“, ale rovnou vystaví účtenku obsahující podpisový kód poplatníka. Pokladní zařízení poplatníka tedy musí být v okamžiku uskutečnění tržby připojeno na internet. Připravenou datovou zprávu o tržbě pak zašle poplatník správci daně elektronicky, a to v zákonem stanovené lhůtě.⁵⁰

Pokladní zařízení, popř. jeho modul, většinou odesílá údaje o evidované tržbě v okamžiku navázání internetového připojení automaticky. Pětidenní lhůta pro odeslání údajů o evidované tržbě se může na první pohled zdát dostatečná, nicméně při výpadku internetového připojení mohou často nastat situace, kdy tato lhůta bude obtížně splnitelná.⁵¹

Ve zjednodušeném režimu se můžou evidovat:

- tržby stanové zákonem, tj. tržby z prodeje zboží a služeb uskutečněných na palubě dopravních prostředků při pravidelné hromadné přepravě osob (bez ohledu na to,

⁴⁸ MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Zákon č. 112/2016 Sb. *Www.mfcr.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2016/zakon-c-112-2016-sb-26768>

⁴⁹ FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.217. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

⁵⁰ FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.217. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

⁵¹ LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016, s. 84. ISBN 978-80-87480-51-9.

zda jde o silniční, drážní, leteckou dopravu či dopravu prostředky k vnitrozemské plavbě – ustanovení § 10 ZoET),

- tržby stanovené vládním nařízením, jejichž evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon podnikání,
- tržby, které povolil evidovat ve zjednodušeném režimu správce daně na základě žádosti podnikatele (ustanovení § 11 ZoET).⁵²

3.8 Náklady státu na EET

Náklady na provoz a fungování EET má jak stát, tak i podnikatelé. Ministerstvo financí odhaduje cenu pořízení EET na cca 370 mil. Kč. Provozní náklady kvantifikovalo na 170 mil. Kč ročně.⁵³

Počáteční náklady na projekt etržby zahrnují:

Technické zajištění zahrnuje především náklady na hardware, software, automatizovaného daňového informačního systému, služby Státní pokladny Centrum sdílených služeb a služby certifikační autority. Ostatní náklady zahrnují především náklady na kontrolní nákupy, náklady spojené s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji, náklady na externisty podílející se na realizaci Projektu etržby, vypořádání se Státní pokladny Centrum sdílených služeb, náklady na projektový dohled. Mzdové náklady zahrnují mzdové náklady včetně příslušenství, tj. sociální a zdravotní pojištění a Fond kulturních a sociálních potřeb, cílové odměny zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu. Náklady Center služeb zahrnují náklady na cestovné, náklady na dopravní prostředky pro EET, pořízení vybavení pro zaměstnance; nejsou zahrnuty mzdové náklady. Náklady Ministerstva financí zahrnují náklady na poradenské služby, náklady na studii proveditelnosti.

⁵² FINANČNÍ SPRÁVA. Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu (§ 23 ZoET) – „off-line“. *Www.etrzby.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/zpusoby-evidence-a-uctenka>

⁵³ HLÍDAČ STÁTU. 10x předražené EET: skutečné náklady na EET. *Www.hlidacstatu.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.hlidacstatu.cz/texty/10x-predrazene-eet-skutecne-naklady-na-eet/>

Předpokládané provozní náklady zahrnují:

Technické zajištění zahrnuje především na software, služby Státní pokladny Centrum sdílených služeb a dále také náklady na ICT vybavení zaměstnanců, služby certifikační autority a další standardní provozně technické náklady.

Ostatní náklady v roce 2017 a 2018 zahrnují kontrolní nákupy a náklady spojené s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji.⁵⁴

3.9 Účtenková loterie

Česká republika může pořádat účtenkovou loterii o věcné nebo peněžní ceny, které se lze zúčastnit pouze na základě zaslání účtenky nebo údaje povinně uváděného na účtence.

Příslušnou organizační složkou státu k pořádání účtenkové loterie je Ministerstvo financí.

Výdaje na pořádání účtenkové loterie, na peněžní ceny a na pořízení věcné ceny se hradí ze státního rozpočtu. Na účtenkovou loterii se nevztahuje zákon upravující provozování hazardních her.⁵⁵

Ustanovení ZoET týkající se účtenkové loterie nabylo účinnosti již k 1. prosinci 2016, spuštění účtenkové loterie bylo k 1. říjnu 2017.

Účtenková loterie je jedním z doplňkových nástrojů, které mají podpořit efektivitu evidence tržeb a řádný výběr daní.⁵⁶

Účtenková loterie je doplňkovou, ale neméně důležitou součástí evidence tržeb. Přebírání účtenek od obchodníka zvyšuje efektivitu evidence tržeb a přispívá k řádnému výběru daní v naší zemi. V mnoha zemích je zákazník k převzetí účtenky povinen ze zákona.

⁵⁴ FINANČNÍ SPRÁVA. Náklady na projekt etrzby a provoz. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Naklady_EET.pdf

⁵⁵ FINANČNÍ SPRÁVA. Legislativa, Zákon č.112/2016 Sb., § 35. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: [http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/sb0043-2016\(12\).pdf](http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/sb0043-2016(12).pdf)

⁵⁶ FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.2017. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

Každý měsíc se hraje o více než 20 tisíc cen v hodnotě od 100 Kč do 1 000 000 Kč, včetně automobilu. Měsíčně tak jsou rozdělovány výhry v celkové hodnotě 5,4 mil. Kč. Účast je zdarma a vyhrát může každý, kdo si zaregistruje platnou účtenku. Čím více účtenek hráč zaregistruje, tím větší je jeho šance na výhru. Losuje se vždy 15. den následujícího měsíce.

Sběr účtenek a jejich registrace do slosování byl zahájen 1. října 2017. První slosování proběhlo 15. listopadu 2017.

3.10 Kontrolní mechanismy v EET

Kontrolu povinného plnění legislativních povinností vztahujících se k elektronické evidenci tržeb realizují orgány Finanční správy České republiky, a také orgány Celní správy České republiky. To znamená, že se jedná o finanční a celní úřady.⁵⁷

Smyslem kontrolní činnosti je sledování dodržování povinností uložených zákonem o evidenci tržeb, kdy je kontrola realizována v rámci vyhledávací činnosti, kterou upravuje daňový řád. Zákon o evidenci tržeb potom upravuje pravomoc těchto orgánů k realizaci kontrolních nákupů, které jsou specifickou formou místního šetření.⁵⁸

Kontrolní nákup má podobu faktické činnosti kontrolních pracovníků Finanční a Celní správy. Cílem kontrolních nákupů je zjištění reálného stavu okolností relevantních pro posouzení toho, jestli u kontrolovaného subjektu nedošlo k porušení zákona o elektronické evidenci tržeb. Pracovník vykonávající kontrolu ověřuje, jestli byly údaje o evidované tržbě zaslány na společné technické zařízení správce daně, a také pracovník vykonávající kontrolu ověřuje, jestli došlo k vystavení účtenky.⁵⁹

⁵⁷ FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

⁵⁸ FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

⁵⁹ FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

V rámci ukládání pokut za přestupky uvedené v zákoně o evidenci tržeb se jako procesní právní předpis uplatní zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich se subsidiárním použitím správního řádu.⁶⁰

3.10.1 Správní tresty

K přestupku proti evidenci tržeb dochází v případě, kdy nastane skutková podstata, ve které fyzická osoba závažným způsobem úmyslně ztíží dosažení účelu evidence tržeb nebo dosažení účelu evidence tržeb zcela zmaří. V rámci naplnění subjektivní stránky přestupku je vyžadováno zavinění ve formě úmyslu. Podobným způsobem je posuzována skutková podstata přestupku u právnických osob, a také podnikajících fyzických osob, ale s tím rozdílem, že zde není posuzováno zavinění. Zákon o elektronické evidenci tržeb definuje například následující sankce (konkrétní výše sankce je stanovena na základě správní úvahy správního orgánu):⁶¹

Pokuta do výše 500 000 Kč za úmyslnou výrobu a distribuci softwaru, který je způsobilý zajistit obcházení povinnosti elektronické evidence tržeb.

Pokuta do výše 500 000 Kč za porušení povinnosti odeslání datové zprávy o evidované tržbě správci daně nebo vystavení účtenky zákazníkům.

Pokuta do výše 50 000 Kč za porušení povinnosti umístění informačního oznámení či porušení povinnosti zacházení s autentizačními údaji nebo certifikátem pro evidenci tržeb tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití.

Kontrolní orgán může jako další sankci zvolit uzavření provozovny a pozastavení výkonu činnosti, a to v případě, kdy zjistí zvláště závažné porušení povinnosti zaslat údaje o evidované tržbě či vydávání účtenek. K tomuto přistupují kontrolní orgány pouze v případě úmyslného obcházení zákona.⁶²

⁶⁰ FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. *Wwww.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

⁶¹ FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. *Wwww.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

⁶² FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. *Wwww.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

Zproštění odpovědnosti za přešupek je možné pouze v případě, kdy podnikatel dokáže, že realizoval veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby přešupku zabránil. Jde o případy, kdy nelze plnit zákonné povinnosti z důvodu tzv. vyšší moci. Vyšší moc je definována jako náhlé, nepředvídatelné a nevyhnutelné okolnosti, které brání v plnění uložené povinnosti.⁶³

⁶³ FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. *Www.etrzby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

4 ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část práce se věnuje dopadům EET na výběr daně z příjmů a daň z přidané hodnoty, dále potom dopadům EET na náklady podnikatelských subjektů, Finanční správy a Celní správy, vývoji počtu živnostníků a podnikatelů. V závěrečné části dochází k sestavení návrhů a doporučení pro zvýšení příjmů do státního rozpočtu prostřednictvím EET, či k návrhům na snížení nákladů Finanční správy.

Analytická část práce se zabývá i těmito předpoklady:

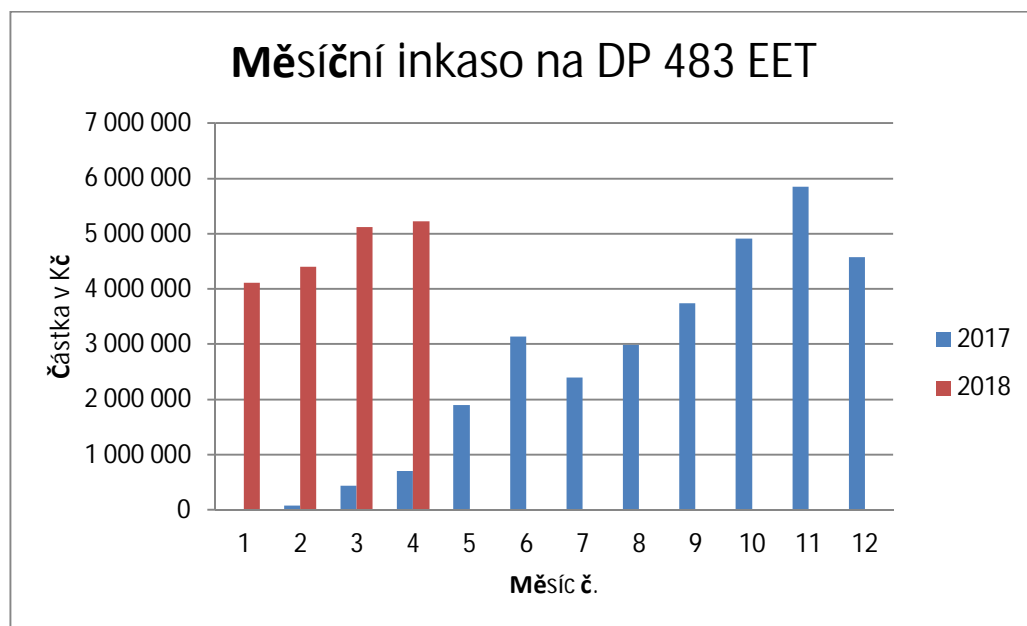
- Po zavedení EET došlo ke snížení počtu živnostníků v České republice. Tento předpoklad se vztahuje k tomu, že EET přinesla mimořádné náklady některým podnikatelům a živnostníkům, takže raději zvolí odchod z trhu, než jejich úhradu. Dále mohlo dojít k odchodu z trhu těch živnostníků a podnikatelů, kteří nechtějí evidovat veškeré svoje tržby (resp. se vyhýbají zákonným povinnostem).
- Po zavedení EET došlo k narovnání tržního prostředí v důsledku odpadnutí neoprávněné tržní výhody, zavedení povinnosti evidovat tržby. Tento předpoklad vychází z názoru, že na trhu působí i subjekty realizující svoji činnost nekale (ve vztahu k přiznání daně z příjmů), takže je EET nástrojem pro zamezení tohoto jednání, tedy pro narovnání tržního prostředí.
- Po zavedení EET může sloužit loterie Účtenkovka jako prostředek pro kontrolu, zda je plněna povinnost evidence tržeb. Tento předpoklad chápe loterii Účtenkovka jako nástroj kontroly obchodníků, kteří budou vydávat účtenky zákazníkům. Zákazníci je budou registrovat, čímž se bude v podstatě kontrolovat, jestli účtenky vydávají. K tomu je nutné široké zapojení veřejnosti do loterie a optimální fungování datových systémů.

Analytická část práce se zabývá i dalšími souvislostmi uplatnění EET v praxi.

4.1 Dopady EET na výběr daně z příjmů a daň z přidané hodnoty

Pro účely zpracování práce poskytlo Generální finanční ředitelství informace o měsíčním inkasu na dani z příjmu v letech 2017 až 2018. Kompletní přehled se nachází v tabulce v Příloze číslo 2. Informace shrnuje i následující obrázek číslo 1. Z vývoje inkasa je patrné, že v roce 2017 průběžně kolísalo inkaso od nejnižší částky 12 000 Kč v měsíci lednu, až po rekordní hodnotu (z hlediska daného roku) v listopadu, to bylo 5 855 901 Kč. Od ledna 2017 do června 2017 došlo k růstu z 12 000 Kč na 3 146 208 Kč. Potom v dalším měsíci inkasovaná částka poklesla (tj. na 2 398 537 Kč), aby rostla až do listopadu 2017 (tj. na 5 855 901 Kč). V roce 2018 (v rámci sledovaného období od ledna do dubna) inkasovaná částka průběžně rostla (z hodnoty 4 121 172 Kč na 5 232 406 Kč).

Obrázek 1 Měsíční inkaso na DP 483 EET

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

Z přehledu vyplývá, že se zvyšuje měsíční inkaso na dani z příjmů. Tato problematika je ještě více a detailněji rozebrána v dalším textu, ale ještě předtím je pozornost věnována loterii Účtenkovka, jako jednomu z prvků elektronické evidence tržeb.

4.1.1 EET a loterie Účtenkovka

Loterie Účtenkovka vykazuje snížený zájem ze strany obyvatel České republiky. V měsíci červenci roku 2018 zaregistrovalo (celkově alespoň) jednu účtenku 361 837 hráčů, což je o 18 tisíc méně, než v předcházejícím měsíci. Navíc se webová stránka loterie potýkala s technickými problémy, kdy vypršela platnost SSL certifikátu, a webový prohlížeč hlásil, že připojení není soukromé. Klesající zájem přetrvává, i když se struktura cen neměnní: „*Celkem se měsíčně i nadále uděluje 21 025 výher. 1. výhra činí 1 mil. Kč, 2. výhra automobil (v hodnotě přibližně 400 000 Kč), 3. výhra 300 tis. Kč, 4. výhra 200 tis. Kč a 5. výhra 100 tis. Kč. Větší část výher pak má následující podobu: 20 výher po 20 tis. Kč, 1000 výher po 1000 Kč a 20 000 výher po 100 Kč. V prvních šesti kolech Účtenkovky byl druhou cenou automobil Ford Focus Kombi s benzínovým motorem o obsahu 1,6 l, v tmavě modré barvě. Od sedmého slosování se ale druhá cena změnila a nyní se hraje o crossover SUV Ford EcoSport s benzínovým motorem o obsahu 1.0 l (výkon 92 kW).*“⁶⁴

Zájem o loterii je charakterizován následující tabulkou číslo 2. Z údajů v tabulce je zřejmé, že skutečně dochází k poklesu zájmu o účast v loterii, a to zejména v počtu aktivních hráčů, kde je klesající trend zřejmější. Počet hráčů za celé období poklesl o 90 854 osob (tj. z hodnoty 452 691 na 361 837 hráčů).

Průměrný počet zaevidovaných účtenek jedním hráčem je v podstatě dlouhodobě na podobné úrovni.

⁶⁴ MORÁVEK, Daniel. Sešup pokračuje, Účtenkovka přišla o dalších 18 tisíc hráčů a 860 tisíc účtenek. *Www.podnikatel.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-21]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/sesup-pokracuje-uctenkovka-prisla-o-dalsich-18-tisic-hracu-a-860-tisic-uctenek/>

Tabulka 2 Využití loterie Účtenkovka

Měsíc	Počet aktivních hráčů	Počet účtenek ve slosování	Průměr hráč/účtenek
10.17	452691	11137598	24,60
11.17	477952	14564956	30,47
12.17	446890	14861223	33,25
1.18	425765	13792381	32,39
2.18	422793	13620304	32,22
3.18	420979	15871430	37,70
4.18	407777	14831880	36,37
5.18	394476	15188176	38,50
6.18	379450	14078198	37,10
7.18	361837	13218011	36,53

Zdroj: Morávek, 2018, dle údajů Ministerstva financí České republiky

Uvedené údaje nelze pokládat za pozitivní, a to zejména ve vztahu k původnímu cíli loterie, tj. motivovat, co nejvíce lidí k braní účtenek, od co nejvíce podnikatelů. Údaje poukazují na to, že vzniklo pevné hráčské jádro a přibývá jen malé množství nových hráčů. Například v prosinci 2017 si nový hráčský účet zřídilo 42 545 osob. V březnu 2018 to bylo 25 761 hráčů a v červenci 2018 se jednalo o 10 069 nových hráčů. Navíc lze předpokládat, že řada stabilních hráčů neustále nakupuje ve stejných obchodech, takže registruje účtenky od stejných podnikatelů, čímž se nezvyšuje míra kontroly podnikatelských subjektů. Hráče sice limituje pravidlo, že od jednoho obchodníka mohou registrovat jen jednu účtenku denně, ale existují různé skupiny na sociálních sítích, které slouží pro výměnu účtenek s jinými hráči, takže se registrují do loterie především účtenky ze stejných obchodů.

Při pohledu na náklady loterie je zřejmé, že každoroční provoz loterie a pořízení cen je na úrovni 65 milionů korun českých. Dalších 29 milionů korun českých (bez daně z přidané hodnoty) tvoří náklady na marketing.⁶⁵

Přitom chybí detailnější analýza, jestli je loterie přínosná: „*ministerstvo nedisponuje údaji, od jakých podnikatelských subjektů lidé účtenky nejčastěji evidují. Netuší tak, zda třeba z 99,9 % nejde o účtenky vydané velko a maloobchodními řetězci, kde k žádnému*

⁶⁵ MORÁVEK, Daniel. Účtenkovka neplní cíle, je načase tuto celonárodní Matějskou pouť ukončit. *Www.podnikatel.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-22]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/uctenkovka-neplni-cile-je-nacase-tuto-celonarodni-matejskou-pout-ukoncit/>

krácení tržeb nedochází. Pokud by drtivá většina účtenek ve slosování pocházela z maloobchodních řetězců, Účtenkovka by byla k ničemu. Lidé by totiž registrovali účtenky podnikatelů, kteří účtenky vždy vydávali bez ohledu na EET nebo Účtenkovku. Cílem Účtenkovky je přitom motivovat lidi říkat si o účtenky, brát si je a podnikatele je tak nutit vydávat a potažmo je nutit tržby evidovat. Tuto motivaci by lidé ale měli mít hlavně u podnikatelů, kde ke krácení tržeb pravděpodobně dochází.“⁶⁶

Z těchto informací vyplývá, že je loterie Účtenkovka spíše doplňkem elektronické evidence tržeb, než nějakým výrazným prvkem. Loterie se účastní jen málo hráčů a zcela určitě neplní svoji kontrolní úlohu. K tomuto přispívá i přístup Ministerstva financí, které neuvádí žádné podrobné vyhodnocení úspěšnosti či neúspěšnosti této loterie.

4.1.2 DPPO před a po zavedení EET

Následující tabulka číslo 3. charakterizuje celostátní hrubý výnos z daně z příjmů právnických osob v roce 2018. Jde o kumulativní růst celkových výnosů, z kterého je zřejmé, že k 31. 07. 2018 činil výnos 99 502 285 294,31 Kč.

Tabulka 3 Výběr DPPO 2018 do července

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2018 – DPPO (v Kč)	
31. 01. 2018	1 518 319 482,87
28. 02. 2018	2 398 388 036,99
29. 03. 2018	39 072 347 864,21
30. 04. 2018	41 791 948 193,03
31. 05. 2018	43 196 464 060,23
29. 06. 2018	93 203 531 918,85
31. 07. 2018	99 502 285 294,31

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

⁶⁶ MORÁVEK, Daniel. Účtenkovka neplní cíle, je načase tuto celonárodní Matějskou pouť ukončit. *Www.podnikatel.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-22]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/uctenkovka-neplni-cile-je-nacase-tuto-celonarodni-matejskou-pout-ukoncit/>

Následující tabulka číslo 4. definuje celostátní hrubý výnos z daně z příjmů právnických osob v roce 2017. Z informací v tabulce vyplývá, že celkový hrubý výnos z daně z příjmů právnických osob v roce 2017 byl na úrovni 170 648 727 457,23 Kč.

Tabulka 4 Výběr DPPO 2017

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2017 – DPPO (v Kč)	
31. 01. 2017	1 209 727 179,95
28. 02. 2017	3 032 521 792,05
31. 03. 2017	38 619 156 357,04
28. 04. 2017	40 761 895 169,41
31. 05. 2017	41 689 811 481,81
30. 06. 2017	93 268 363 661,08
31. 07. 2017	96 967 962 899,61
31. 08. 2017	97 714 634 768,62
29. 09. 2017	130 391 734 827,65
31. 10. 2017	136 033 498 561,07
30. 11. 2017	136 300 635 179,62
31. 12. 2017	170 648 727 457,23

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

Následující tabulka číslo 5. zobrazuje celostátní hrubý výnos z daně z příjmů právnických osob v roce 2016. Podle předložených informací je zřejmé, že celkový celostátní hrubý výnos sdílených daní v roce 2016 (u daně z příjmů právnických osob) byl na úrovni 164 724 068 244,98 Kč.

Tabulka 5 Výběr DPPO 2016

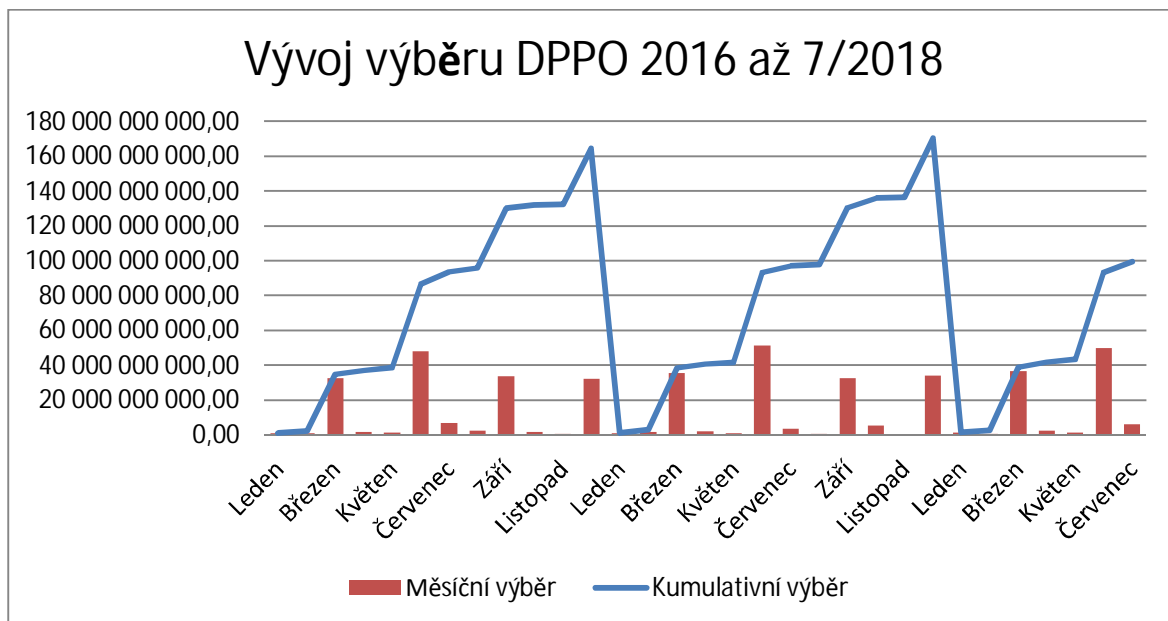
Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2016 – DPPO (v Kč)	
29. 01. 2016	1 040 581 658,66
29. 02. 2016	2 215 013 653,34
31. 03. 2016	35 026 632 389,08
29. 04. 2016	37 012 974 725,25
31. 05. 2016	38 615 590 763,73
30. 06. 2016	86 698 384 126,27
29. 07. 2016	93 664 593 508,42
31. 08. 2016	96 121 450 793,65
30. 09. 2016	130 121 823 004,99
31. 10. 2016	131 793 386 644,50
30. 11. 2016	132 496 528 394,39
30. 12. 2016	164 724 068 244,98

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

Vývoj výběru DPPO ještě charakterizuje následující obrázek, který potvrzuje informace uvedené v předcházejícím textu.

Obrázek č. 2 znázorňuje měsíční sumy inkasa, a také jejich kumulativní výběr v daném roce.

Obrázek 2 Vývoj výběru DPPO

Zdroj: vlastní zpracování dle Generálního finančního ředitelství

Pro účely práce je stěžejní porovnání výsledků v časovém horizontu, a to zejména v období před a po zavedení elektronické evidence tržeb (tj. od 1. prosince 2016).

V období od ledna do listopadu 2016 bylo na této dani inkasováno 132 496 528 394,39 Kč. Ve stejném období roku 2017 se jednalo o 136 300 635 179,62 Kč. To znamená, že se v roce 2017 podařilo vybrat vyšší částku z daně z příjmů právnických osob. Elektronická evidence tržeb pro vybrané subjekty začala platit v měsíci prosinci 2016, a v tomto měsíci se vybralo na dani z příjmů právnických osob celkem 32 227 539 850,59 Kč. Ve stejném měsíci roku 2017 se jednalo o 34 348 092 277,61 Kč, což je opět částka vyšší. Z tohoto vyplývá, že v meziročním srovnání let 2016 až 2017, se v roce 2017 vybírala na dani z příjmů právnických osob vyšší částka, a také se jednalo o rok, kdy již byla elektronická evidence tržeb v platnosti.

Pro úplnější přehled lze ještě komparovat údaje z let 2016, 2017 a 2018 s tím, že jsou k dispozici údaje do konce července 2018. V roce 2018 se do 31. 07. 2018 vybralo na dani z příjmů právnických osob celkem 99 502 285 294,31 Kč. V roce 2017 se za stejné období jednalo o 96 967 962 899,61 Kč. To znamená, že se v roce 2018 podařilo na této dani inkasovat vyšší částku, než v roce 2017. Konkrétně vyšší o 2 534 322 394,70 Kč. Údaj z roku 2016 hovoří o tom, že k datu 29. 07. 2016 bylo vybráno 93 664 593 508,42 Kč, tj. o 3 303 369 391,19 Kč méně než v roce 2017, resp. o méně 5 837 691 785,89 Kč, než za stejné období roku 2018. I z těchto údajů vyplývá, že se dařilo vybírat vyšší částky na dani z příjmů právnických osob po zavedení povinnosti elektronické evidence tržeb.

Na daň z příjmů právnických osob (resp. její výběr) měla elektronická evidence tržeb pozitivní vliv, resp. její zavedení nesnížilo míru výběru této daně. Samozřejmě, že úroveň výběru daní je závislá na řadě faktorů, takže nelze konstatovat, že šlo pouze o vliv elektronické evidence tržeb (to platí i pro ostatní daně řešené v rámci této práce).

4.1.3 DPFO před a po zavedení EET

Následující tabulky číslo 6 až 8 se věnují dani z příjmů fyzických osob, a to před a po zavedení elektronické evidence tržeb. Definované jsou různé kategorie, kdy jde o celkový hrubý výnos sdílených daní ze závislé činnosti, u zvláštní sazby a u osob podávajících přiznání.

V roce 2018 se do konce července vybralo na dani z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti celkem 106 698 493 679,68 Kč. U zvláštní sazby se jednalo o částku 10 247 531 187,55 Kč a u osob podávajících přiznání šlo o 1 835 880 101,62 Kč.

Tabulka 6 Výběr DPFO 2018 do července

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2018 - DPFO závislá činnost a zvláštní sazba a podávajících příznání (v Kč)			
	Závislá činnost	Zvláštní sazba	Podávající příznání
31. 01. 2018	16 864 509 543,17	1 675 035 271,32	301 314 327,21
28. 02. 2018	32 009 163 712,63	2 557 219 452,50	806 970 513,33
29. 03. 2018	44 288 560 275,32	3 585 628 848,41	6 767 812 777,78
30. 04. 2018	56 099 005 571,78	4 954 284 855,58	-2 038 939 198,57
31. 05. 2018	72 746 343 248,47	6 372 701 136,16	-3 951 892 644,93
29. 06. 2018	89 855 531 021,23	8 143 614 847,91	715 956 344,44
31. 07. 2018	106 698 493 679,68	10 247 531 187,55	1 835 880 101,62

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

Z tabulky vyplývá, že v roce 2017 činil celostátní hrubý výnos sdílených daní v podobě daně z příjmu fyzických osob celkem 169 240 794 750,02 Kč. Zvláštní sazba byla z hlediska výběru na úrovni 15 968 090 091,25 Kč. U osob podávajících příznání se jednalo o částku 7 616 820 92915 Kč.

Tabulka 7 Výběr DPFO 2017

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2017 - DPFO závislá činnost a zvláštní sazba a podávajících příznání (v Kč)			
	Závislá činnost	Zvláštní sazba	Podávající příznání
31. 01. 2017	14 806 941 973,98	1 673 781 977,36	247 386 963,20
28. 02. 2017	27 642 203 625,24	2 476 571 116,81	751 056 954,72
31. 03. 2017	38 378 406 060,75	3 373 332 804,16	7 003 814 295
28. 04. 2017	48 692 656 302,59	4 458 496 458,93	-920 304 121
31. 05. 2017	63 068 894 329,24	5 734 843 250,46	-3 161 857 747
30. 06. 2017	77 880 528 736,94	7 325 260 697,93	1 347 791 984,66
31. 07. 2017	92 690 933 875,69	8 957 514 566,50	2 148 619 789,98
31. 08. 2017	107 163 368 404,45	10 706 636 973,40	2 201 251 422,27
29. 09. 2017	121 328 646 820,48	12 170 396 105,17	4 000 891 536,60
31. 10. 2017	135 613 869 100,81	13 535 631 711,96	4 391 417 715,83
30. 11. 2017	150 517 024 689,48	14 618 221 179,02	4 675 246 923,66
31. 12. 2017	169 240 794 750,02	15 968 090 091,25	7 616 820 969,15

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

V roce 2016 byl k 30. 12. celostátní hrubý výnos daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti na úrovni 149 391 653 640,23 Kč. U zvláštní sazby šlo o částku 16 138 708 769,19 Kč a u osob podávajících příznání se jednalo o 6 849 041 717,28 Kč.

Tabulka 8 Výběr DPFO 2016

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2016 - DPFO závislá činnost a zvláštní sazba a podávajících příznání (v Kč)			
	Závislá činnost	Zvláštní sazba	Podávající příznání
29. 01. 2016	13 670 665 919,28	1 826 165 935,54	222 135 972,69
29. 02. 2016	25 248 416 471,61	2 678 084 580,21	591 747 833,13
31. 03. 2016	34 801 851 692,84	3 725 250 259,61	6 240 335 947,28
29. 04. 2016	43 737 606 053,28	4 869 453 368,72	-2 241 536 833,13
31. 05. 2016	56 333 858 961,82	6 060 804 857,48	-3 426 978 161,68
30. 06. 2016	69 186 547 750,47	7 595 534 981,14	928 307 781,57
29. 07. 2016	82 230 713 051,22	9 231 530 530,00	1 624 701 437,37
31. 08. 2016	94 979 586 216,55	11 028 277 011,69	1 728 212 521,94
30. 09. 2016	107 500 603 400,09	12 476 978 570,47	3 446 784 927,82
31. 10. 2016	120 128 276 979,39	13 644 436 807,06	3 761 906 313,67
30. 11. 2016	133 088 758 527,36	14 725 963 482,27	4 053 294 010,98
30. 12. 2016	149 391 653 640,23	16 138 708 769,19	6 849 041 717,28

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

Pro účely práce je stěžejní komparovat vývoj inkasa řešené daně v čase, a to v období před a po zavedení povinnosti elektronické evidence tržeb (tedy před prosincem 2016 a po prosinci 2016 – včetně). Vzhledem k povaze práce lze brát v úvahu pouze daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

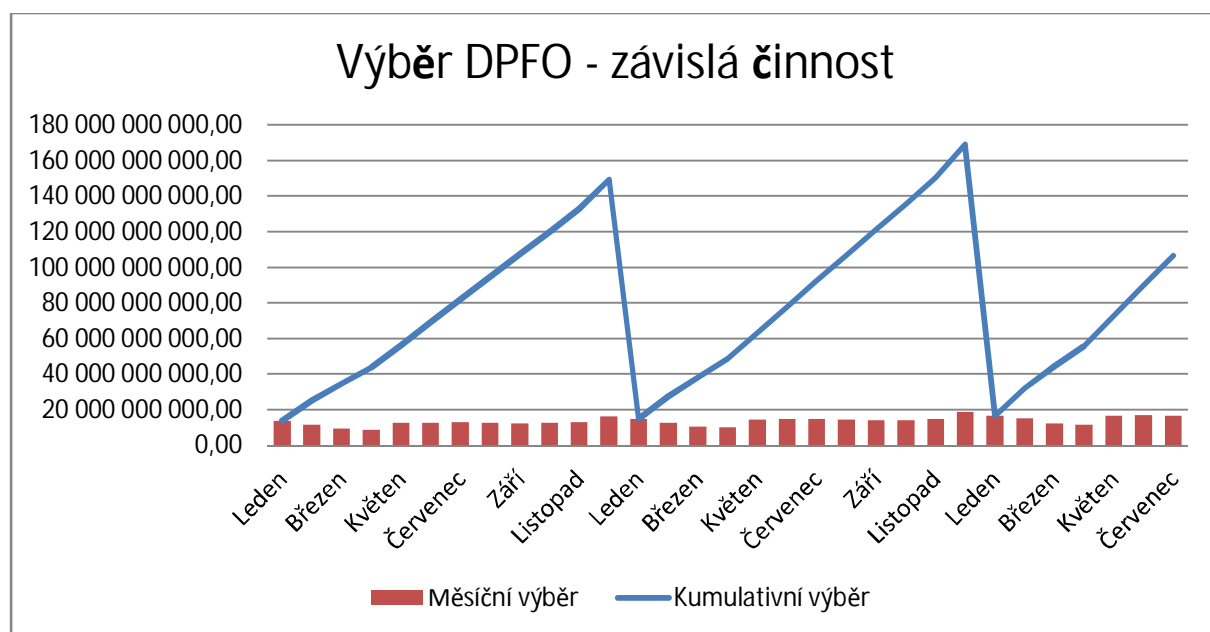
V období od ledna do listopadu 2016 byla ze závislé činnosti na dani z příjmů fyzických osob inkasována částka 133 088 758 527,36 Kč. V roce 2017 byla ve stejném období (a na stejné dani) inkasována částka 150 517 024 689,49 Kč. To znamená, že v roce 2017 byla ve sledovaném období na vyšší úrovni (vzrostla o 17 428 266 162,12 Kč), což odpovídá i vývoji v měsíci prosinci. V prosinci 2016 se jednalo o částku 149 391 653 640,23 Kč a v prosinci 2017 o částku 169 240 794 750,02 Kč (celkově jde o rozdíl 19 849 141 106,79 Kč).

Údaje lze samozřejmě doplnit o stav v roce 2018, kdy jsou k dispozici údaje do konce července 2018, tedy je komparováno pouze toto období v daných letech. V roce 2018

(ke konci července) bylo vybráno na dané dani 106 698 493 679,68 Kč. Ve stejném období roku 2017 se jednalo o 92 690 933 875,69 Kč. V roce 2016 se do konce července jednalo o částku 82 230 713 051,22 Kč. Z tohoto přehledu je zřejmé, že částka průběžně roste. V meziročním srovnání daného období v roce 2017 až 2016 o 10 460 220 824,47 Kč. V meziročním srovnání let 2018 až 2017 celkově o 14 007 559 803,99 Kč.

Následující obrázek shrnuje předcházející informace o výběru daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Měsíční výběry a kumulativní výběr této daně znázorňuje následující obrázek č. 3. Graficky je potvrzeno, že výběr této daně rostl rychlejším tempem a byl většího objemu v roce 2017, tedy po zavedení elektronické evidence tržeb.

Obrázek 3 Výběr DPFO ze závislé činnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle Generálního finančního ředitelství

Potvrzuje se skutečnost, že výše výběru této daně průběžně roste, a to v čase po zavedení elektronické evidence tržeb.

4.1.4 DPH před a po zavedení EET

Informace o počtu subjektů přihlášených k dani z přidané hodnoty jsou uvedené v následujících tabulkách. Uvádí se informace o celkovém počtu subjektů v jednotlivých letech, tj. 2016 až 2018 (jsou k dispozici údaje do června tohoto roku). Jedná se o období před a po zavedení elektronické evidence tržeb.

V roce 2016 počet subjektů u sledovaného ukazatele průběžně kolísal a pohyboval se v rozmezí hodnoty 499 066 subjektů po 503 145 subjektů.

Tabulka 9 Počet subjektů DPH 2016

Počet subjektů DPH 2016										
Datum	11.01.2016	01.02.2016	28.02.2016	04.04.2016	30.05.2016	27.06.2016	03.10.2016	31.10.2016	14.12.2016	27.12.2016
Celkem	502 810	501 238	499 648	499 066	500 251	500 626	502 128	502 830	502 961	503 145

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

V roce 2017 je z vývoje patrné, že rostl počet subjektů daně z přidané hodnoty, a to z lednového počtu 503 761 subjektů na 522 266 subjektů.

Tabulka 10 Počet subjektů DPH 2017

Počet subjektů DPH 2017												
Datum	31.01.2017	28.02.2017	31.03.2017	28.04.2017	31.05.2017	30.06.2017	31.07.2017	31.08.2017	30.09.2017	31.10.2017	30.11.2017	31.12.2017
Celkem	503 761	504 692	506 522	508 286	510 345	512 693	514 348	516 064	517 755	519 454	520 962	522 266

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

V roce 2018 pokračoval rostoucí trend vývoje počtu subjektů daně z přidané hodnoty, a to z lednového počtu 523 315 subjektů na 528 131 subjektů ke konci června 2018.

Tabulka 11 Počet subjektů DPH do června 2018

Počet subjektů DPH do června 2018						
Datum	31.01.2018	28.02.2018	31.03.2018	30.04.2018	31.05.2018	30.06.2018
Celkem	523 315	524 003	525 219	526 354	527 283	528 131

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

Z těchto informací vyplývá, že se po zavedení elektronické evidence tržeb zvyšoval počet subjektů, takže implementace pravidla negativně neovlivnila vývoj.

V dalších tabulkách číslo 12 až 14 se nachází informace o celostátním hrubém výnosu sdílených daní v rámci ukazatele daně z přidané hodnoty. V roce 2018 se do konce července podařilo vybrat 237 091 258 199,9 Kč.

Tabulka 12 Výběr DPH rok 2018 do července

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2018 – DPH (v Kč)	
31. 01. 2018	46 244 705 410,31
28. 02. 2018	68 396 684 453,50
29. 03. 2018	92 644 832 612,51
30. 04. 2018	131 746 705 833,50
31. 05. 2018	161 570 105 028,87
29. 06. 2018	194 486 716 079,76
31. 07. 2018	237 091 258 199,98

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

V roce 2017 bylo inkasováno v rámci celostátního hrubého výnosu na dani z přidané hodnoty celkem 381 684 695 987,06 Kč.

Tabulka 13 Výběr DPH rok 2017

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2017 – DPH (v Kč)	
31. 01. 2017	41 371 964 828,92
28. 02. 2017	58 265 768 666,00
31. 03. 2017	81 875 941 917,00
28. 04. 2017	122 050 354 632,29
31. 05. 2017	147 565 833 810,99
30. 06. 2017	179 682 343 761,01
31. 07. 2017	219 790 433 286,47
31. 08. 2017	241 326 938 331,62
29. 09. 2017	272 810 789 832,76
31. 10. 2017	314 414 714 140,53
30. 11. 2017	346 331 422 829,91
31. 12. 2017	381 684 695 987,06

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

V roce 2016 se podařilo inkasovat v rámci celostátního hrubého výnosu daně ze přidané hodnoty celkem 349 722 309 097,27 Kč.

Tabulka 14 Výběr DPH rok 2016

Celostátní hrubý výnos sdílených daní 2016 – DPH (v Kč)	
29. 01. 2016	39 679 208 234,76
29. 02. 2016	51 800 796 809,98
31. 03. 2016	75 383 834 789,88
29. 04. 2016	110 058 402 418,62
31. 05. 2016	133 726 598 180,15
30. 06. 2016	157 526 952 266,91
29. 07. 2016	197 624 813 867,33
31. 08. 2016	218 368 993 517,70
30. 09. 2016	246 751 353 112,83
31. 10. 2016	288 156 108 154,00
30. 11. 2016	315 514 026 337,67
30. 12. 2016	349 722 309 097,27

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství

I v tomto případě bude pro účely práce komparován vývoj před a po zavedení elektronické evidence tržeb, tedy před prosincem 2016, a také v prosinci 2016 a v dalších měsících.

V období od ledna 2016 do listopadu 2016 bylo na dani z přidané inkasováno 315 514 026 337,67 Kč. V roce 2017 se v tomto období jednalo o částku 346 331 422 829,91 Kč.

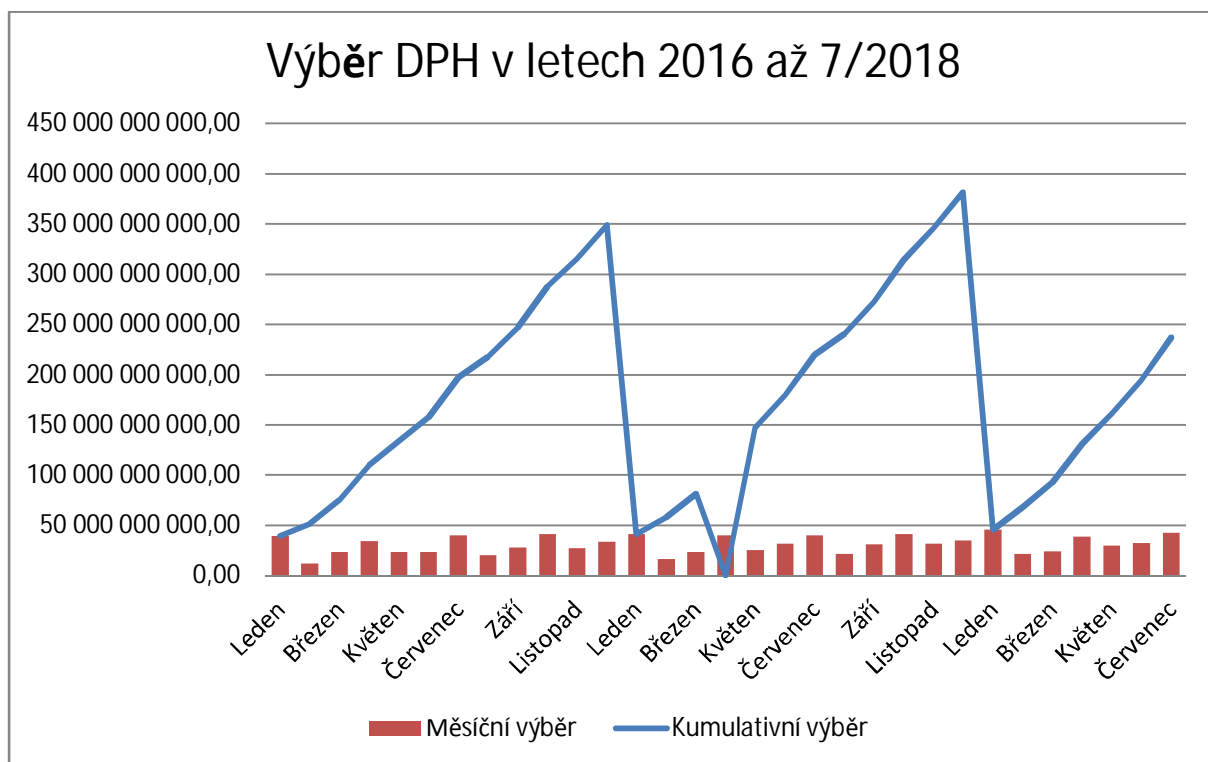
V měsíci prosinci tohoto roku (tj. 2016) bylo inkasováno 34 208 282 759,60 Kč. V prosinci roku 2017 bylo inkasováno 35 353 273 157,15 Kč.

V roce 2018 bylo do července roku 2018 inkasováno 237 091 258 199,98 Kč. Ve stejném roce v období 2017 se jednalo o částku 219 790 433 286,47 Kč. V roce 2016 v daném období se jednalo o 197 624 813 867,33 Kč.

Vývoj výběru daně z přidané hodnoty ve sledovaném období je ještě zobrazen na následujícím obrázku, který má následující podobu.

Obrázek č. 4 znázorňuje kumulativní výběr daně, ale také měsíční výběry této daně.

Obrázek 4 Výběr DPH

Zdroj: vlastní zpracování dle Generálního finančního ředitelství

Opět se potvrzuje skutečnost, že výběr daně z přidané hodnoty průběžně roste.

4.1.5 Další příjmy (pokuty)

Generální finanční ředitelství poskytlo následující údaje vztahující se k přehledu uskutečněných kontrol ze strany Finanční správy ČR a orgánů Celní správy ČR (dle vyhledávací činnosti podle paragrafu 78 a násl. daňového řádu). Kontrolováno bylo řádné a včasné plnění povinností při evidenci tržeb (údaje se vztahují k subjektům spadajícím do první a druhé fáze EET). Ke konci roku 2017 (tj. 31. 12.) bylo realizováno 72 892 kontrol (ze strany Finanční správy České republiky). Z tohoto počtu v 7 853 případech nebylo prověřování plnění povinností realizováno (například z důvodu, že byla provozovna uzavřena). Z celkového počtu reálně provedených kontrol (tj. 65 309) pak bylo zjištěno pochybení v 14 368 případech (tj. ve 22 %).

Generální finanční ředitelství potom uvádí, že od 1. 12. 2016 do 10. 5. 2018 bylo provedeno 75 110 kontrol bez nálezu (údaje shrnují data Finanční správy a Celní správy). Počet kontrol se zjištěním byl na úrovni 25 238.

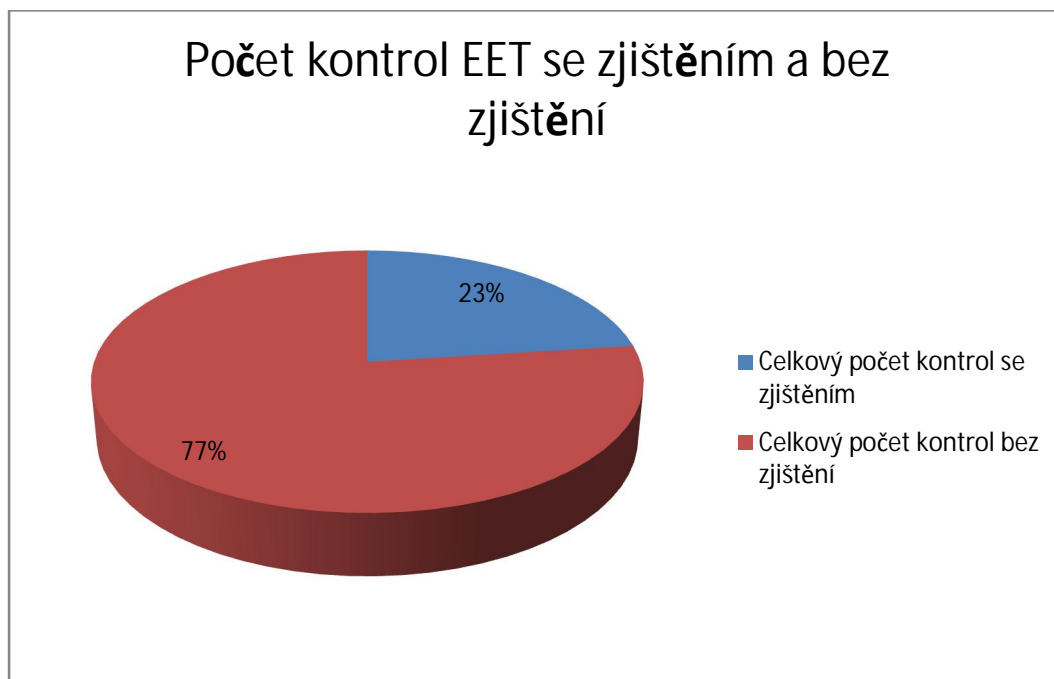
Generální finanční ředitelství poskytuje informace i o správních řízeních v souvislosti s EET. K 31. 12. 2017 bylo vydáno 1 575 příkazů na místě, dále 1 951 příkazů a 643 rozhodnutí o pokutě. Výše předepsaných pokut činila celkem 32 078 000 Kč. Nejvyšší udělená pokuta byla na úrovni 260 000 Kč. Od 1. 12. 2016 do 10. 5. 2018 bylo (jde o údaje pouze Finanční správy) vydáno 2 405 příkazů na místě, dále potom 2 439 příkazů a 755 rozhodnutí o pokutě.

„Celkově bylo k 2. červenci letošního roku, tedy za více než rok a půl fungování EET, uskutečněno 126 954 kontrol. Celkový počet podnikatelů, kteří vedou EET, přitom činí 171 476. Počet kontrol se zjištěním bylo 29 182 (23 %), přičemž finanční správa udělila pokuty v celkové výši 69 610 800 Kč a celní správa ve výši 27 202 100 Kč. Úřady rovněž uzavřely celkem 24 provozoven, z toho jich bylo 17 znovu otevřeno. Intenzita kontrol navíc neustává. Jenom za letošního půl roku provedla finanční a celní správa celkem 44 380 kontrol, přičemž pochybení odhalily v 13 092 případech (32 %). Za prvních šest měsíců letošního roku pak finanční správa udělila pokuty ve výši 16 870 300 Kč a celní správa v hodnotě 6 765 700 Kč.“⁶⁷

⁶⁷ MORÁVEK, Daniel. Rekordní pokuta u #EET, podnikatel musí zaplatit 270 tisíc Kč za falešné účtenky. *Www.podnikatel.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/rekordni-pokuta-u-eet-podnikatel-musi-zaplatit-270-tisic-kc-za-falesne-uctenky/>

Situaci o počtu kontrol se zjištěním a bez zjištění charakterizuje následující obrázek, z kterého vyplývá, že bylo realizováno 77 % kontrol bez zjištění, a tedy 23 % kontrol se zjištěním. Viz následující obrázek.

Obrázek 5 Počet kontrol EET se zjištěním a bez zjištění

Zdroj: vlastní zpracování dle Morávek, 2018

Podkladové údaje pak shrnuje následující tabulka, která uvádí údaje k červenci 2018, a to včetně počtu uzavřených provozoven, kterých bylo 24.

Tabulka 15 Kontroly EET (k 2. červenci 2018)

Kontroly EET (k 2. červenci 2018)	
Celkový počet kontrol	126954
Celkový počet kontrol se zjištěním	29182
Celkový počet kontrol bez zjištění	97772
Uzavřeno provozoven	24

Zdroj: vlastní zpracování dle Morávek, 2018

Údaje ze srpna 2018 hovoří o tom, že nejvyšší udělená pokuta pro podnikatele, za porušení povinnosti elektronické evidence tržeb, činila 270 000 Kč. Byla udělena podnikateli, u kterého kontrola odhalila přes 4 000 falešných účtenek. K tomuto období už bylo evidováno pokut přesahujících 100 mil. Kč. Nejvyšší pokuta nabyla právní moci

20. června 2018 a byla udělena na základě dlouhodobého porušování povinnosti, a to ve velkém rozsahu. Podnikatel vydával cíleně účtenky s neplatnými kódy, a tedy nepřiznával až polovinu celkových tržeb svojí provozovny. Druhá nejvyšší pokuta (tj. 260 000 Kč) byla udělena podnikateli z Pardubického kraje, který dlouhodobě a opakovaně porušoval povinnost elektronické evidence tržeb, tedy nezasílal údaje do systému elektronické evidence tržeb a nevystavoval účtenky, a to na více provozovnách.⁶⁸

Realizace kontrol je předmětem stížností ze strany některých podnikatelských asociací. Například Podnikatelské odbory hovoří o tom, že úředníci postupují při kontrolách přehnaně tvrdě, a někdy i nezákonně. Hovoří se i o neadekvátně vysokých pokutách za bagatelní provinění. Například jde o pokutu 15 000 Kč za nezaevidování tržby ve výši 15 Kč, či podobně pokutu 25 000 Kč za nezaevidování tržby ve výši 22 Kč. Finanční správa v tomto případě oponuje, že výše pokuty přihlíží ke všem okolnostem daného případu, od kterého se potom odvíjí celková výše vlastní pokuty.⁶⁹

Podle informací Finanční správy se kontroly realizují na základě analytické činnosti, kdy dochází k vytipování problematických provozoven – dle analytických údajů. Nejčastějším důvodem udělení sankce při kontrolách bylo nevystavení účtenky, neodeslání údajů do systému EET, či neumístění informačního oznámení.⁷⁰

Z těchto informací vyplývá, že stále existují subjekty, které porušují pravidla elektronické evidence tržeb, tomuto se vyhýbají, a tedy podnikají nekalým způsobem. Z tohoto pohledu tedy nevede elektronická evidence tržeb k narovnání podnikatelského prostředí, protože někteří podnikatelé svoje povinnosti trvale ignorují. V silách kontrolních orgánů není realizace kontrol u všech podnikatelů a živnostníků, takže lze předpokládat, že stále existuje určitý podíl těch, kteří záměrně svoji povinnost neplní a získávají výhodu oproti ostatním.

⁶⁸ MORÁVEK, Daniel. Rekordní pokuta u #EET, podnikatel musí zaplatit 270 tisíc Kč za falešné účtenky. *Www.podnikatel.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/rekordni-pokuta-u-eet-podnikatel-musi-zaplatit-270-tisic-kc-za-falesne-uctenky/>

⁶⁹ MORÁVEK, Daniel. Rekordní pokuta u #EET, podnikatel musí zaplatit 270 tisíc Kč za falešné účtenky. *Www.podnikatel.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/rekordni-pokuta-u-eet-podnikatel-musi-zaplatit-270-tisic-kc-za-falesne-uctenky/>

⁷⁰ ČTK. Kvůli EET skončily tři tisíce podnikatelů, spočítaly svazy. Zavedení evidence je stálo 3 miliardy. *Www.irozhlas.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/eet-podnikatele-zivnostnici-elektronicka-evidence-trzeb_1801081500_haf

4.2 Dopady EET na náklady podnikatelských subjektů, Finanční správy a Celní správy

Jako první lze zmínit problematiku nákladů na EET u podnikatelských subjektů. Podnikatelé si mohou uplatnit v daňovém přiznání slevu na EET, a také si dát výdaje související s pořízením EET a provozem EET tzv. do nákladů, tedy uplatnit je jako náklady. Tím by se měla úroveň nákladů podnikatelům kompenzovat. Odborníci však potvrzují, že se podnikatelům výdaje spojené s EET ani zdaleka v plné výši nevrátí. Sleva na dani na EET je nejvýše částkou ve výši kladného rozdílu mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka. To znamená, že podnikatelé s nízkým základem daně si ji nemohou uplatnit. Podnikatelé fungující jako právnické osoby pak tuto slevu nemohou využít. Pořízení systému EET představuje daňově uznatelný výdaj, který snižuje daňový základ, ale nikoliv daň samotnou. V řadě případů pak částka na pořízení EET přesahuje náklady 20 000 Kč ročně. U velkých subjektů mohou být náklady až na úrovni statisíců či milionů. Náklady na provoz pak měsíčně stojí minimálně 500 Kč.⁷¹

Pro účely zpracování práce poskytl Generální finanční ředitelství data, která jsou uvedené v následujících tabulkách. Jedná se o informace o počátečních nákladech na projekt etržby za Generální finanční ředitelství (včetně daně z přidané hodnoty), a také předpokládané provozní náklady Finanční správy pro roky 2017 až 2021, a to včetně daně z přidané hodnoty. Tímto lze identifikovat celkovou míru nákladů. Informace jsou ještě doplněné o sumu počátečních nákladů Ministerstva financí a nákladů Celní správy. Počáteční i předpokládané provozní náklady se člení do kategorií technického zajištění, public relations (PR), mzdových nákladů a kategorie ostatních nákladů.

Dle informací Generálního finančního ředitelství do jednotlivých kategorií počátečních nákladů spadají následující položky:

- Technické zajištění – zde se zařazují náklady na hardware, software, ADIS, služby SPCSS a služby certifikační autority.

⁷¹ Podnikatelům se náklady na EET nevrátí. *Www.novinky.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-09-06]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/431886-podnikatelum-se-naklady-na-eet-nevrati.html>

- Ostatní náklady – do této kategorie patří náklady na kontrolní nákupy, náklady související s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji, náklady na externisty podílející se na realizaci projektu etržby, vypořádání se SPCSS, náklady na projektový dohled.
- Mzdové náklady – zde patří náklady na mzdy, včetně příslušenství (tj. sociální a zdravotní pojištění a fondu kulturních a sociálních potřeb), cílové odměny zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu.
- Náklady Celní správy – jde o náklady na cestovné, náklady na dopravní prostředky pro EET, pořízení vybavení pro zaměstnance. Nepatří zde mzdové náklady.
- Náklady Ministerstva financí – jde o náklady na poradenské služby a náklady na studii proveditelnosti.

Dle informací Generálního finančního ředitelství do jednotlivých kategorií provozních nákladů spadají následující položky:

- Technické náklady – jde o náklady na technické zajištění, tj. software, služby SPCSS, náklady na ICT vybavení zaměstnanců, služby certifikační autority, či další standardní provozně technické náklady.
- Ostatní náklady – v roce 2017 až 2018 jde o náklady zahrnující kontrolní nákupy a náklady související s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji. Od roku 2019 se jedná pouze o náklady na kontrolní nákupy.
- Mzdové náklady – zde patří náklady na mzdy, včetně příslušenství (tj. sociální a zdravotní pojištění a fondu kulturních a sociálních potřeb).

Počáteční náklady na projekt etržby za Generální finanční ředitelství shrnuje následující tabulka. Data poskytl právě Generální finanční ředitelství. Technické zajištění projektu bylo na úrovni 151 023 314,80 Kč. Aktivity public relations přinesly náklady ve výši 26 092 345,34 Kč. Ostatní náklady jsou finančním ředitelstvím vyčíslené na 7 001 502,73 Kč. Mzdové náklady jsou na úrovni 181 868 880 Kč. To znamená, že celková úroveň počátečních nákladů byla na úrovni 365 986 042,87 Kč. K tomuto lze pro větší přehlednost ještě uvést náklady Ministerstva financí České republiky ve výši 1 800 000 Kč a náklady Celní správy ve výši 3 500 000 Kč.

Tabulka 16 Počáteční náklady na projekt etržby za GFŘ

Počáteční náklady na projekt etržby za GFŘ (vč. DPH) v Kč	
Technické zajištění	151 023 314,80
PR	26 092 345,34
Ostatní	7 001 502,73
Mzdové náklady	181 868 880,00
Celkem	365 986 042,87
Náklady MF	1 800 000,00
Náklady CS	3 500 000,00

Zdroj: Generální finanční ředitelství

Náklady na projekt etržby v jednotlivých letech jeho provozu, včetně odhadu budoucího vývoje nákladů. V roce 2017 byly náklady technického zajištění na úrovni 139 000 000 Kč. V dalších letech (tj. 2018 až 2021) se očekává, že budou náklady na technické zajištění na úrovni 91 000 000 Kč. To znamená, že v rámci sledovaného období dosáhnou 654 023 314,80 Kč (včetně počátečních nákladů). Z hlediska aktivit public relations byla úroveň nákladů na hodnotě 14 000 000 Kč v roce 2017. V následujícím roce (tj. 2018) se očekává úroveň nákladů 2 000 000 Kč. V dalších letech už se nepočítá se vznikem tohoto druhu nákladů, tedy celkové náklady v daném období dosáhnou 42 090 345,34 Kč. U kategorie ostatních nákladů byla v roce 2017 zaznamenána úroveň 20 150 000 Kč. V dalších letech se plánuje postupné snižování této částky, a to na 21 000 000 Kč v roce 2018, resp. 20 000 000 Kč v dalších letech (tj. 2019 až 2021). Ostatní náklady tak z hlediska celkového (včetně počátečních nákladů) budou činit 108 151 502,73 Kč. U mzdových nákladů se očekává, že ve sledovaném období (tj. 2017 až 2021) nebudou růst, tedy zůstanou na stejné úrovni jako v roce 2017 (tj. 197 000 000 Kč ročně). Mzdové náklady v tomto odhadu dosáhnou celkem 1 166 868 880 Kč (včetně počátečních nákladů).

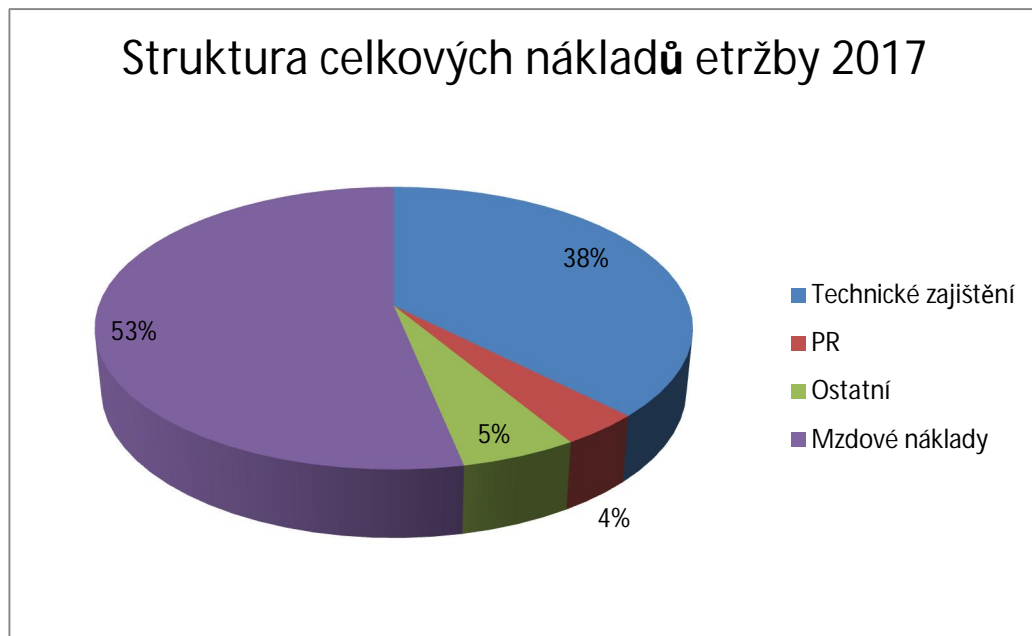
Tabulka 17 Náklady na projekt etržby za GFŘ

Náklady na projekt etržby za GFŘ (vč. DPH) v mil. Kč						
	2017	2018	2019	2020	2021	Celkem (včetně počátečních nákladů)
Technické zajištění	139	91	91	91	91	654,02331480
PR	14	2	0	0	0	42,09234534
Ostatní	20,15	21	20	20	20	108,15150273
Mzdové náklady	197	197	197	197	197	1 166,86888
Celkem	370,15	311	308	308	308	

Zdroj: Generální finanční ředitelství

Údaje lze ještě doplnit o přehled nákladů na projekt etržby v rámci jednotlivých let. Dle informací Generálního finančního ředitelství je nejvyšší úroveň nákladů dosaženo v roce 2017 (tj. s hodnotou 370 150 000 Kč), dále pak v roce 2018 s hodnotou 311 000 000 Kč. V dalších letech (tj. 2019 až 2021) je předpokládána stejná nákladová úroveň, a to 308 000 000 Kč.

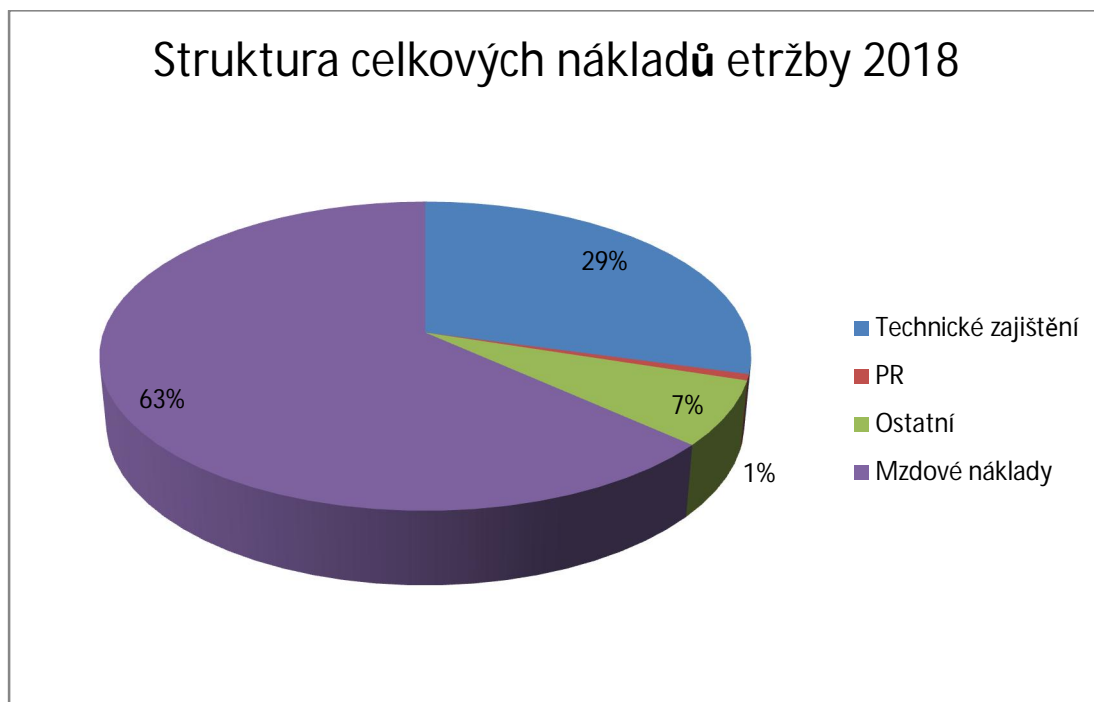
Obrázek 6 Struktura celkových nákladů etržby 2017

Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava

Na dalším obrázku je zachycena struktura celkových nákladů projektu etržby v roce 2018. Jak se potvrzuje, tak dochází jen k menším změnám, a tedy stále jsou největší položkou mzdové náklady.

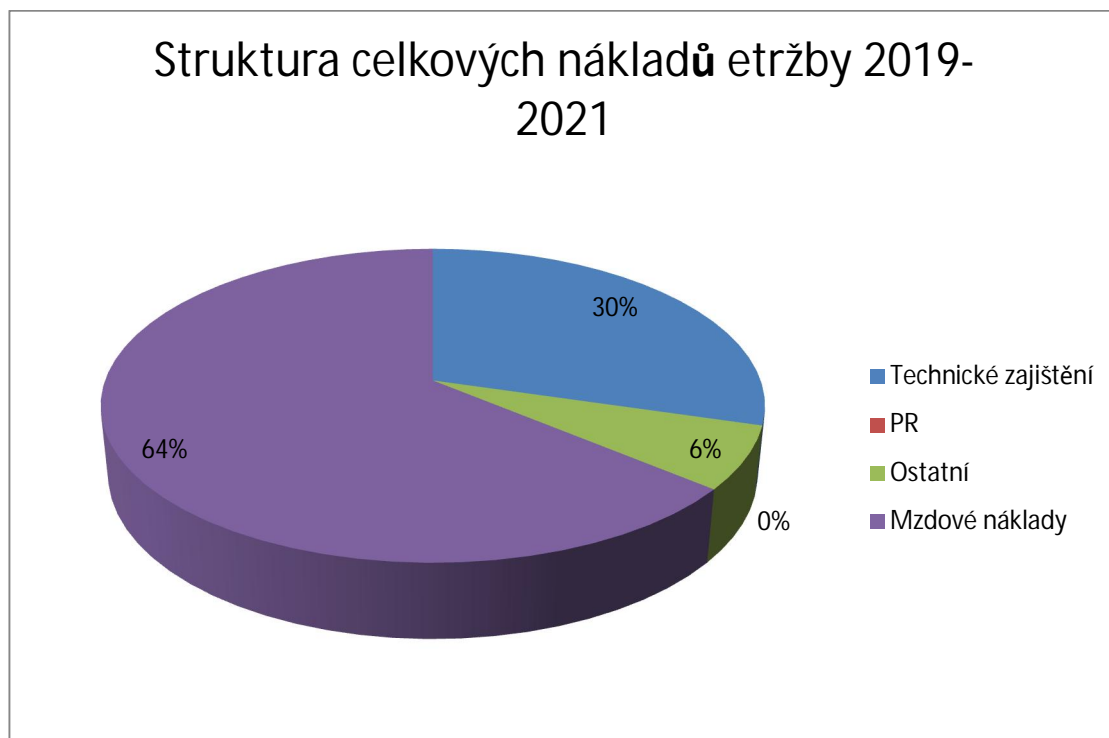
Obrázek 7 Struktura celkových nákladů etržby 2018

Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava

Struktura celkových nákladů na projekt etržby v letech 2019 až 2021 je zachycena na následujícím obrázku, kde opět výrazně převažují mzdové náklady.

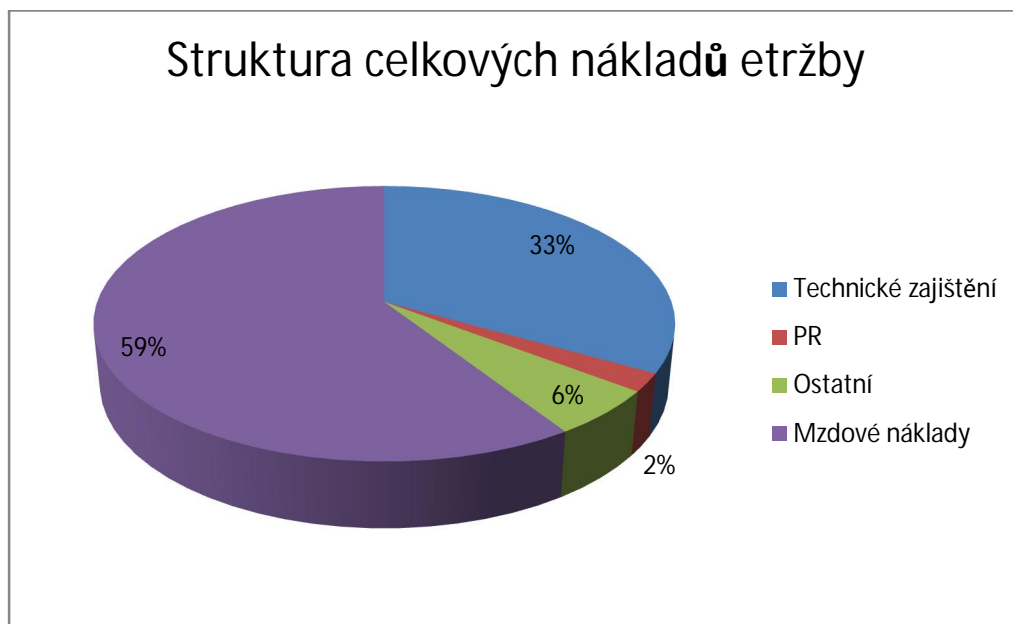
Obrázek 8 Struktura celkových nákladů etržby 2019-2021

Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava

Celkovou strukturu nákladů na projekt etržby za Generální finanční ředitelství shrnuje následující obrázek číslo 9. Z tohoto přehledu je zřejmé, že největší úroveň nákladů bude vynaložena na pokrytí mzdových nákladů, tj. 59 % z celkového objemu nákladů. U technického zajištění je podíl nákladů na úrovni 33 % z celkové úrovně nákladů. Menší objem nákladů je vytvářen ostatními náklady a náklady na public relations (tj. 6 %, resp. 2 %).

Obrázek 9 Struktura celkových nákladů etržby

Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava

Struktura nákladů je v průběhu času podobná a lze rozeznat klíčové skupiny nákladů. V jednotlivých složkách pak lze hledat prostor pro snížení nákladů, čímž se zabývá návrhová část práce.

4.2.1 Náklady na lidské zdroje

Dle informací Generálního finančního ředitelství byly náklady na mzdy zaměstnanců Finanční správy zabývajících se EET v prosinci 2016 ve výši 11 135 209 Kč bez příslušenství (tj. sociální a zdravotní pojištění), a také bez příspěvku Fondu kulturních a sociálních potřeb. Před zavedením EET (tj. roku 2015) byly náklady na mzdy zaměstnanců Finanční správy ve výši 434 278 535 Kč měsíčně bez příslušenství (tj. sociální a zdravotní pojištění), a také příspěvky Fondu kulturních a sociálních potřeb.

Z dalších informací od Generálního finančního ředitelství vyplývá, že byl počet zaměstnanců Finanční správy a Celní správy v posledním roce před zavedením EET na úrovni 15 766 systematizovaných míst. Počet systematizovaných míst byl v roce 2016 ve Finanční správě navýšen o 354 míst na oblast EET.

Informace Generálního finančního ředitelství informují i o počtu uskutečněných telefonických hovorů na infolinku k EET, která byla zřízena v srpnu 2016 (za účelem podpory informovanosti). Ve druhém pololetí roku 2016 (byla spuštěna k 1. 8. 2016) vyřídila infolinka 27 156 hovorů. V roce 2017 se jednalo 84 388 hovorů. Tuto infolinku EET obsluhují zaměstnanci Finanční správy, kteří se zde střídají (nejedná se o klasické operátory infolinky). Jde o zaměstnance, kteří pro Finanční správu pracují na plný úvazek a mají odpovědnost za agendu EET (když nemají službu na infolince, tak se věnují této agendě). Tímto je zaručena vyšší kvalita odpovědí pro tazatele.

Počty hovorů na infolinku EET v jednotlivých letech zachycuje následující obrázek, a také tabulka.

Obrázek 10 Počet hovorů na infolinku EET

Zdroj: vlastní zpracování dle informací Generálního finančního ředitelství

Počty hovorů na infolinku EET zachycuje i následující tabulka.

Tabulka 18 Počet hovorů na infolinku EET

Počet hovorů na infolinku	
2016	27156
2017	84388
Celkem	111544

Zdroj: vlastní zpracování dle informací Generálního finančního ředitelství

4.2.2 Náklady na technické vybavení

Zde se zařazují náklady na hardware, software, ADIS, služby SPCSS a služby certifikační autority. Přesnou specifikaci těchto nákladů Generální finanční ředitelství neuvádí. Jejich základní podoba je zmíněna v předcházející části práce (jako náklady na technické zajištění fungování elektronické evidence tržeb).

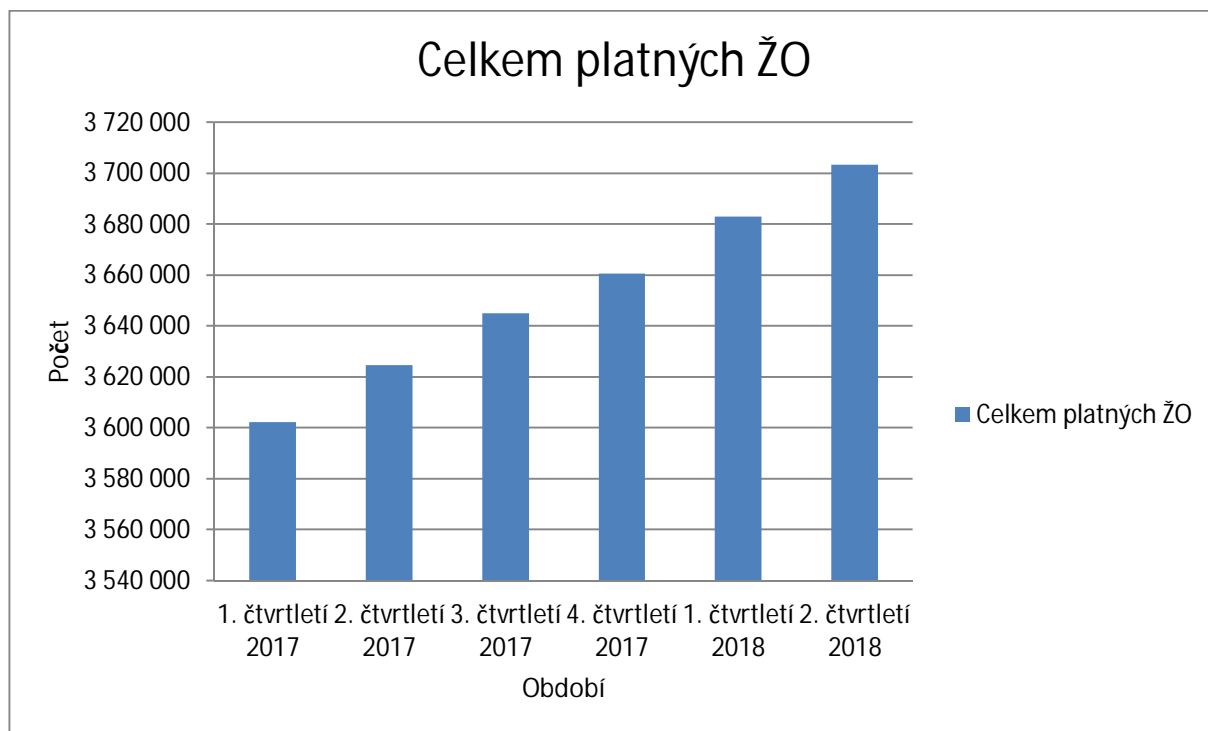
4.3 Vývoj počtu živnostníků a podnikatelů

Následující tabulka se věnuje vývoji počtu živnostníků a podnikatelů v období, od kterého byla spuštěna povinnost elektronické evidence tržeb. Na vývoji tohoto počtu lze sledovat, do jaké míry se změnil počet podnikatelů a živnostníků po zavedení povinnosti elektronické evidence tržeb.

Počet celkem platných živnostenských oprávnění byl v prvním čtvrtletí roku 2017 na úrovni 3 602 313 oprávnění. V dalších obdobích celkový počet průběžně rostl, takže docházelo k růstu celkového počtu platných živnostenských oprávnění. Od prvního sledovaného období (tj. 1. čtvrtletí roku 2017) do posledního sledovaného období (tj. 2. čtvrtletí 2018) vzrostl počet živnostenských oprávnění o 101 217 kusů. To znamená, že ve druhém čtvrtletí roku 2018 byl celkový počet na úrovni 3 703 530 kusů.

Tento vývoj shrnuje následující obrázek.

Obrázek 11 Celkem platných ŽO

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Statistika Ministerstva průmyslu a obchodu uvádí i podrobnější údaje o vývoji počtu koncesovaných, vázaných, řemeslných a volných živností. Počet koncesovaných platných živnostenských oprávnění byl v prvním čtvrtletí roku 2017 na úrovni 253 172 oprávnění a na konci 2. čtvrtletí roku 2018 se jednalo o 269 076 oprávnění. Počet koncesovaných oprávnění v každém období rostl (oproti předcházejícímu období). Celkově šlo o růst o 15 904 koncesovaných oprávnění v průběhu platnosti povinnosti elektronické evidence tržeb.

U kategorie vázaných živností lze opět vyzorovat růst ve sledovaném období. Na počátku sledovaného období byl počet vázaných činností na úrovni 293 734. Ke konci sledovaného období dosáhl počet 304 103 vázaných oprávnění, takže se jednalo o růst o 10 369 vázaných oprávnění.

Další kategorií jsou řemeslné živnosti, kde také došlo v rámci sledovaného období k růstu počtu oprávnění. Z původní hodnoty 969 660 oprávnění došlo k růstu na 990 208 oprávnění, kdy se jednalo o průběžný růst mezi jednotlivými obdobími. Celkově došlo k růstu o 20 548 oprávnění.

Nejpočetněji byla zastoupena kategorie volných živností, kdy na počátku sledovaného období, dosáhl počet volných živností 2 085 747 oprávnění. Na konci sledovaného období se jednalo o 2 140 143 oprávnění. To znamená, že došlo k celkovému růstu o 54 396 oprávnění v kategorii volné živnosti.

Tabulka 19 Vývoj počtu živnostníků a podnikatelů v České republice

Vývoj počtu živnostníků a podnikatelů v České republice						
	1. čtvrtletí 2017	2. čtvrtletí 2017	3. čtvrtletí 2017	4. čtvrtletí 2017	1. čtvrtletí 2018	2. čtvrtletí 2018
celkem platných ŽO	3 602 313	3 624 720	3 645 073	3 660 644	3 683 098	3 703 530
pro živnosti koncesované	253 172	257 252	260 087	262 937	266 051	269 076
vázané	293 734	295 998	297 945	299 786	302 201	304 103
řemeslné	969 660	974 711	978 739	981 317	985 753	990 208
volné	2 085 747	2 096 759	2 108 302	2 116 604	2 129 093	2 140 143
ŽO pro fyzické osoby	2 822 312	2 834 859	2 847 783	2 854 598	2 867 689	2 880 222
ŽO pro právnické osoby	780 001	789 861	797 290	806 046	815 409	823 308
ŽO pro cizince	111 766	112 847	113 313	113 817	115 063	116 444
podnikatelé celkem	2 443 562	2 452 667	2 462 570	2 468 334	2 478 046	2 486 840
z toho:						
fyzické osoby	1 998 904	2 003 040	2 008 890	2 009 927	2 014 370	2 018 841
právnické osoby	444 658	449 627	453 680	458 407	463 676	467 999
podnikatelé cizinci celkem	86 396	86 975	87 073	87 228	87 977	88 814
počet obyvatel	10 578 820	10 579 067	10 588 063	10 597 473	10 610 055	10 613 350
počet ŽO na 1000 obyvatel	340,52	342,63	344,26	345,43	347,13	348,95
počet podnikatelů na 1000 obyvatel	230,99	231,84	252,58	232,92	233,56	234,31
počet ŽO na 1 podnikatele	1,47	1,48	1,48	1,48	1,49	1,49

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2018

Dále statistika Ministerstva průmyslu a obchodu uvádí, že počet živnostenských oprávnění pro fyzické osoby, byl na úrovni 2 822 312 kusů (tj. k 1. čtvrtletí 2017). Na konci sledovaného období šlo o 2 880 222 kusů, tedy došlo k růstu o 57 910 oprávnění. Tento růst byl průběžný a nedošlo k žádnému poklesu v rámci vývoje.

I z hlediska počtu živnostenských oprávnění pro právnické osoby došlo k růstu v rámci sledovaného období. Jednalo se celkem o růst v hodnotě 43 307 oprávnění. Na počátku

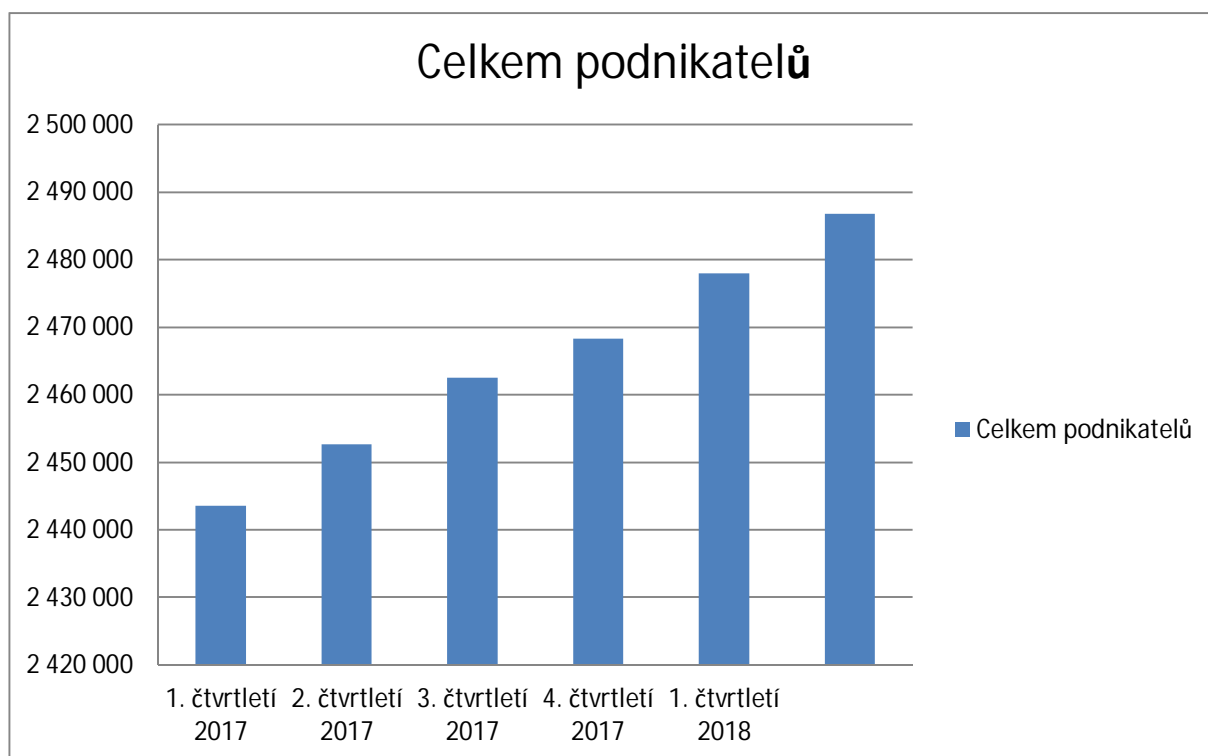
sledovaného období bylo evidováno 780 001 živností pro právnické osoby. Na konci období potom 823 308 kusů.

Statistika je ještě uvedena o živnostenské oprávnění pro cizince, kdy také došlo k průběžnému růstu tohoto počtu. V rámci sledovaného období došlo k růstu o 4 678 kusů. Na počátku období to bylo 111 766 oprávnění. Na konci potom šlo o 116 444 oprávnění.

Ministerstvo průmyslu a obchodu uvádí i statistiku počtu podnikatelů. Na počátku sledovaného období bylo evidováno 2 443 562 podnikatelů z celkového hlediska. Na konci sledovaného období se jednalo o 2 486 840 podnikatelů. To znamená, že došlo k růstu o 43 278 podnikatelů od počátku sledovaného období, ke konci sledovaného období. Na tomto růstu celkového počtu se podílel jak pozitivní vývoj počtu fyzických osob podnikatelů, tak i počtu právnických osob podnikatelů.

Tento vývoj je zachycen i na následujícím obrázku.

Obrázek 12 Celkem podnikatelů

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Na počátku sledovaného období bylo evidováno 1 998 904 fyzických osob. Na konci sledovaného období se jednalo o 2 018 841 osob. Průběžný růst mezi obdobími dosáhl

celkově 19 937 osob. Právnických osob bylo evidováno 444 658 osob. Na konci sledovaného období se jednalo o 467 999 osob. Celkově tedy došlo k růstu o 23 341 osob. I v tomto případě se jednalo o průběžný růst.

Statistika Ministerstva průmyslu a obchodu se věnuje i vývoji počtu podnikatelů cizinců. Na počátku sledovaného období šlo o 86 396 osob. Na konci sledovaného období potom o 88 814 osob, tj. růst o 2 418 osob.

Statistika Ministerstva průmyslu a obchodu se zabývá i vývojem počtu živnostenských oprávnění na 1 000 obyvatel, počtem podnikatelů na 1 000 obyvatel či počtem živnostenských oprávnění na 1 podnikatele.

Počet živnostenských oprávnění na 1 000 obyvatel v rámci sledovaného období vzrostl z 340,52 oprávnění na 348,95 oprávnění, tj. celkem o 8 oprávnění. Počet podnikatelů na 1 000 obyvatel vykazoval opět průběžný růst, a to z hodnoty 230,99 oprávnění na 234,31 oprávnění, tedy celkem o 3 oprávnění.

Počet živnostenských oprávnění na 1 podnikatele byl na úrovni 1,47 na počátku sledovaného období. Na konci sledovaného období se jednalo o 1,49 oprávnění.

Z předloženého vývoje je zřejmé, že povinnost elektronické evidence tržeb, nikterak nezastavila pozitivní trendy vývoje počtu živnostníků a podnikatelů v České republice.

Jiný pohled nabízí informace zástupců podnikatelských svazů a živnostníků (zejména Podnikatelských odborů, Asociace farmářských tržišť, Strany soukromníků ČR, či Asociace živnostníků). Zástupci hovoří o tom, že kvůli elektronické evidenci tržeb ukončilo svoji podnikatelskou činnost 3 000 hospod a restaurací, a to zejména na venkově. Další údaje hovoří o tom, že výběr daně z přidané hodnoty by u oborů nepodléhajících EET třikrát vyšší, než výběr DPH u oborů spadajících pod EET. Ministerstvo financí na kritiku reagovalo tím, že meziročně v segmentu stravovacích a ubytovacích služeb došlo k růstu počtu registrací k dani z přidané hodnoty o 854 subjektů, tedy je zřejmé, že obavy z hromadného ukončování podnikatelské činnosti se nepotvrdily. Zástupci asociací dále hovoří o tom, že podnikatelé utratili za pořízení EET nejméně tři miliardy korun, což jsou neúčelně utracené peníze, dále potom podnikatelé utratí za provoz a servis EET minimálně dvě miliardy korun.⁷²

⁷² ČTK. Kvůli EET skončily tři tisíce podnikatelů, spočítaly svazy. Zavedení evidence je stálo 3 miliardy. *Www.irozhlaz.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/ekonomika/eet-podnikatele-zivnostnici-elektronicka-evidence-trzeb_1801081500_haf

5 VÝSLEDKY A DISKUSE

Krácení daňové povinnosti v podobě nevykazovaných příjmů patří mezi nejzávažnější problémy, s kterými se v daňové oblasti Česká republika potýká. Efektivní a cílené provádění kontrolní činnosti se v tomto případě stává klíčovou výzvou, která je ovšem výrazně komplikována tím, jaký je počet podnikatelských subjektů, a jaké jsou zdroje Finanční správy pro realizaci kontrolní činnosti. Z tohoto pohledu se jako optimální jeví řešení v podobě zavedení online evidence tržeb, což bylo právě v České republice realizováno. Systém elektronické evidence tržeb přinesl obchodníkům řadu nových pravidel a jeho cílem je zejména získání informací, které zabezpečí lepší správu daní (zejména daní z příjmů a daně z přidané hodnoty), narovnání neoprávněné konkurenční výhody poplatníků řádně neodvádějících daně. I zhodnocením plnění tohoto cíle se zabývala tato práce. Informace se daří Finanční správě získávat, ale nejsou úplné, protože některé subjekty nová pravidla nedodržují (jak vyplývá z kontrolní činnosti).

Subjektem elektronické evidence tržeb je poplatník daně z příjmu fyzických osob a poplatník daně z příjmů právnických osob. Předmětem elektronické evidence tržeb jsou evidované tržby poplatníka, resp. evidované tržby uskutečňované poplatníky daní z příjmů.

Tato diplomová práce se zaměřila zejména na konkrétní a kvantifikované výsledky, které přinesla elektronická evidence tržeb, či se na jejich tvorbě elektronická evidence tržeb podílela. V souvislosti s tímto bylo sledováno několik různých ukazatelů, které se týkají vývoje výběru daní či souvislostí provozu a správy elektronické evidence tržeb. Měsíční inkaso na dani z příjmu se od přijetí elektronické evidence tržeb průběžně zvyšovalo v rámci meziměsíčního srovnání (až na dvě výjimky v roce 2017). Přijetí elektronické evidence tržeb tedy nemělo negativní vliv na měsíční inkaso na dani z příjmů, tedy alespoň podle tohoto statistického údaje. Dále byla zkoumána daň z příjmů právnických osob a její vývoj před a po zavedení elektronické evidence tržeb. V meziročním srovnání došlo k růstu výběru daně z příjmu právnických osob, a to lze prezentovat na výsledcích v rámci meziměsíční a meziroční komparace. V roce 2018 (v období do července) se podařilo na této dani inkasovat vyšší částku, než v roce 2017 a 2016 (za stejné období). Rozdíl v tomto případě činil 3 303 369 391,19 Kč, resp. 5 837 691 785,89 Kč (v komparaci s rokem 2017 a 2016). Pro státní rozpočet

se v tomto ohledu jedná o přínosnou částku. Dále byla pozornost soustředěna na vývoj inkasa daně z příjmů fyzických osob před a po zavedení elektronické evidence tržeb, a to zejména u osob realizujících závislou činnost. Trend inkasa této daně je v podstatě stejný jako u daně z příjmů právnických osob. Po zavedení EET došlo ke zvýšení výběru daně, a to jak v meziročním, tak i v meziměsíčním srovnání. V meziročním srovnání let 2017 až 2018 (v období do července) se vybralo o 14 0007 559 803,99 Kč více v roce 2018, než v roce 2017. To je opět přínosem pro státní rozpočet a jeho příjmovou stranu. Podobně to bylo v meziročním srovnání let 2017 až 2016, kdy se v roce 2017 vybralo o 17 428 266 162,12 Kč více. Jedním z faktorů, který se v daném období změnil, bylo právě zavedení elektronické evidence tržeb.

Dále se práce věnovala souvislostem vývoje ukazatelů daně z přidané hodnoty a obdobím před a po zavedení elektronické evidence tržeb. V roce 2016 počet subjektů daně z přidané hodnoty kolísal, ale od roku 2017 průběžně rostl, což mohlo být způsobeno i povinnostmi evidovat tržby, protože v roce 2016 platila až od prosince. Rostoucí trendy vývoje počtu subjektů daně z přidané hodnoty potom pokračovat až do června 2018 (což jsou poslední dostupné údaje). Implementace pravidla evidence tržeb v tomto případě negativně neovlivnila vývoj počtu subjektů daně z přidané hodnoty. Z hlediska vývoje inkasa daně z přidané hodnoty lze hovořit opět o růstové tendenci v období po přijetí elektronické evidence tržeb (v komparaci s obdobím, kdy nebyla přijata). Rozdíly se projevují jak v meziročním, tak i meziměsíčním srovnání. Růstová tendence je velmi zřetelná a je opět přínosem pro státní rozpočet. U žádného z těchto sledovaných ukazatelů nedošlo ke dlouhodobému snížení inkasa daně po přijetí pravidla elektronické evidence tržeb.

Pro státní rozpočet jsou přínosem i další příjmy, které elektronická evidence tržeb generuje, a to jsou pokuty (či sankce) za porušování povinností, s kterými je její provoz spjat. Kontrolní činnost realizuje Finanční správa ČR a Celní správa ČR. Kontroly se zaměřují na řádné a včasné plnění povinností souvisejících s elektronickou evidencí tržeb. Od doby implementace povinnosti elektronické evidence tržeb (tj. prosinec 2016) do 2. července 2018 bylo realizováno celkově 126 954 kontrol. Celkový počet kontrol se zjištěním (tj. porušením povinností) byl 29 182 kontrol. Celkový počet kontrol bez zjištění pak na úrovni 97 772 kontrol, což znamená, že převažují pozitivní výsledky kontrolní činnosti. Lze ještě dodat, že ve 24 případech došlo k uzavření provozovny,

a také nejvyšší udělená pokuta činila 270 000 Kč. Vyšší pokuty se udělují za dlouhodobé a opakované porušování povinností elektronické evidence tržeb, ale z mediálních zdrojů vyplývá, že se objevují i případy, kdy došlo k udělení velmi vysoké pokuty (vůči výši nezaevidované tržby). Nejčastěji se pokuty udělují za nevystavení účtenky, neodeslání údajů do EET systému, či neumístění informačního oznámení. Pozitivně lze v tomto ohledu vnímat, že skutečně převažují podnikatelské subjekty, které dodržují povinnosti elektronické evidence tržeb, a také je pozitivní skutečnost, že organizace nedodržující povinnosti jsou sankciované. Výše sankcí je vždy diskutabilní a nelze jednoznačně konstatovat, jestli jsou příliš vysoké, protože je každý případ individuální.

Další velmi diskutovanou oblastí přijetí povinnosti elektronické evidence tržeb jsou náklady. Náklady vznikají jak na straně státu (který pravidlo vymáhá), tak na straně podnikatelů (kteří mají povinnost vést elektronickou evidenci tržeb). Z informací uvedených v práci je zřejmé, že náklady rostou jak podnikatelům, tak státu. Zatímco u podnikatelů nelze očekávat, že dojde ke kompenzaci těchto nákladů (musí náklady promítnout do svojí cenotvorby), tak u státu lze hledat způsoby, kterými náklady optimalizovat, či kompenzovat prostřednictvím vyššího výběru daní. Náklady podnikatelských subjektů mohou sahát až k miliónům. U nákladů státní správy lze hovořit o stamilionech. Větší pozornost v rámci práce byla zaměřena právě na podobu nákladů státní správy, o jejichž struktuře poskytlo dostatek informací Generální finanční ředitelství. Toto ředitelství rozděluje náklady na počáteční a provozní. Počáteční náklady na projekt dosáhly úrovně 365 986 042,87 Kč. Nejvyšší podíl směřoval na technické zajištění a mzdové náklady. Podobné výsledky jsou potom zřetelné u provozních nákladů na projekt elektronické evidence tržeb, kde v dlouhodobém hledisku opět převažují náklady na technické zajištění a mzdové náklady. Ostatní položky nákladů dlouhodobě nepřevyšují 10% hranici (tj. náklady na public relations, ostatní náklady), a tedy jsou nejnižší v souvislosti s přijetím EET). V důsledku EET došlo k navýšení počtu systematizovaných míst zaměstnanců Finanční správy o 354 míst. Dále byla zřízena i infolinka pro podnikatele, která byla více využívána v roce 2017 (než v roce 2016).

V souvislosti s elektronickou evidencí tržeb se také diskutovalo o tom, jestli dojde ke snížení či zvýšení počtu živnostníků a podnikatelů. Tímto se opět zabývala tato práce, a bylo zjištěno, že k žádnému poklesu nedošlo (z hlediska údajů, které zveřejnilo Ministerstvo průmyslu a obchodu).

Velmi diskutovanou součástí elektronické evidence tržeb byla loterie Účtenkovka, která měla podpořit funkčnost systému elektronické evidence a zejména přispět ke zkvalitnění kontrolní činnosti. Konkrétní výsledky o její efektivitě však chybí, či jsou prezentované nedostatečně, takže nelze vyhodnotit, jestli je úspěšná či nikoliv. Z informací, které Ministerstvo financí poskytuje, vyplývá, že počet aktivních hráčů klesá a počet účtenek ve slosování stagnuje. Je zřejmé, že její obliba neroste a není naplňován původní záměr motivovat co nejvíce lidí k tomu, aby účtenky od prodejců přebírali a docházelo k zefektivnění kontrolní činnosti. Z tohoto pohledu nelze hovořit o úspěchu, ale opět chybí detailní analýza ze strany provozovatele loterie, a také následné návrhy a doporučení pro budoucí zlepšení výkonnosti loterie.

V souvislosti s informacemi pak došlo k sestavení návrhů a doporučení, které jsou blíže představené v této kapitole. Jejich prostřednictvím lze zvýšit příjmy státního rozpočtu, ale také snížit náklady Finanční správy.

Po zpracování předcházejících kapitol lze vyhodnotit i stanovené předpoklady, které mají následující podobu:

- Po zavedení EET došlo ke snížení počtu živnostníků v České republice.
- Po zavedení EET došlo k narovnání tržního prostředí v důsledku odpadnutí neoprávněné tržní výhody, zavedení povinnosti evidovat tržby.
- Po zavedení EET může sloužit loterie Účtenkovka jako prostředek pro kontrolu zda je plněna povinnost evidence tržeb.

5.1 Po zavedení EET došlo ke snížení počtu živnostníků v České republice

Tento předpoklad nebyl potvrzen. Z hlediska celkových statistických údajů nedošlo ke snížení počtu živnostníků v důsledku přijetí elektronické evidence tržeb. Některé zdroje však hovoří o tom, že řada podnikatelů byla nucena ukončit podnikatelskou činnost, a to v důsledku elektronické evidence tržeb a zejména nákladů, které jim přináší. Chybí však relevantní statistické údaje či výzkum, do jaké míry se podílela na ukončení podnikatelské činnosti pouze elektronická evidence tržeb. Tato mohla být pouze jedním

z faktorů, který hrál roli při rozhodnutí o ukončení podnikatelské činnosti. Dále není jasné, jaká je relevantnost výzkumných dat, které hovoří o tom, že z trhu odcházejí podnikatelé kvůli EET. Na celkovém počtu podnikatelů či živnostníků se elektronická evidence tržeb negativně neprojevila (z hlediska dostupných statistických dat nedošlo k poklesu).

5.2 Po zavedení EET došlo k narovnání tržního prostředí v důsledku odpadnutí neoprávněné tržní výhody, zavedení povinnosti evidovat tržby

Tento předpoklad nebylo možné jednoznačně potvrdit. Do určité míry vede elektronická evidence tržeb k narovnání podnikatelského prostředí, ale nikoliv k úplnému, protože tato povinnost neplatí pro všechny, a také možná v budoucnosti dojde k dalším výjimkám, které poskytnou ještě více výhod některým podnikatelským subjektům, na úkor ostatních. Dále se lze povinnosti elektronické evidence tržeb vyhýbat, aniž by na toto mohla přijít kontrolní činnost, protože není v silách státních orgánů kontrolovat všechny živnostníky a podnikatele. Do určité míry mohlo dojít k narovnání tržního prostředí, ale nelze konstatovat, do jaké míry.

5.3 Po zavedení EET může sloužit loterie Účtenkovka jako prostředek pro kontrolu zda je plněna povinnost evidence tržeb

Tento předpoklad se nepodařilo potvrdit, protože současná praxe naznačuje, že nelze výstupy z loterie využít jako podklady pro kontrolu plnění povinnosti evidence tržeb. Pokud se od nějakého daňového subjektu neobjevuje v účtenkové loterii žádný či minimální počet účtenek, tak to může být podnětem pro kontrolu, zda je plněna povinnost evidence tržeb. Nicméně současné využití loterie takový přístup neumožňuje (loterie je využívána málo a dochází ke směňování účtenek mezi hráči). Původní účel loterie se tímto vytrácí a v podstatě se jedná pouze o motivaci některých kupujících k tomu, ať vyžadují účtenku za platbu v hotovosti.

5.4 Návrhy a doporučení ke zvýšení příjmů do státního rozpočtu

Následující návrhy a doporučení vycházejí z předcházejícího textu a informací, které se uvádí v jednotlivých kapitolách.

5.4.1 Nezvolňovat rozsah působnosti

V rámci tohoto návrhu se jedná o zavedení plošné působnosti elektronické evidence tržeb, tedy pro všechny podnikatelské subjekty (bez rozdílu).

Toto opatření může narazit na velký odpor ze strany veřejnosti a podnikatelů, a také už došlo k pozastavení účinnosti třetí a čtvrté vlny EET ze strany Ústavního soudu, což znamená, že se může plošné zavedení potýkat s problémy i ze strany přístupu soudní moci.

Nelze však hovořit o tom, že je současný přístup podporující úplně rovné podnikatelské prostředí. Pokud některé subjekty mají povinnost evidence tržeb, zatímco další nikoliv, tak dochází ke znevýhodňování. Rozvolnění dalšího rozsahu působnosti může dané nedostatky ještě více prohloubit.

Rozhodnutí Ústavního soudu je podloženo řadou argumentů, ale chybí zdůraznění toho, že v nynější situaci opět vznikají nerovnosti v podnikatelském prostředí. Pro podnikatelské subjekty (z první a druhé vlny) už existuje tato povinnost a nesou veškeré náklady související s touto povinností. Pro ostatní podnikatelské subjekty (z třetí a čtvrté vlny) tato povinnost neexistuje a nepodléhají zákonu, což mají (dle plánu další vlny elektronické evidence tržeb).

Vyšší počet subjektů, které budou podléhat povinnosti elektronické evidence tržeb, pak bude znamenat i vyšší příjem do státního rozpočtu. Dále dojde i nefinančnímu efektu, který bude ve znamení zprůhlednění podmínek fungování. Pokud existuje v podnikatelském prostředí nepřehledná situace a podnikatelé nemají jistotu, jestli dodržují veškeré legislativní a daňové povinnosti, tak to zhoršuje jejich činnost. Jednoznačná pravidla platící pro všechny mohou tomuto riziku předejít.

5.4.2 Minimalizovat výjimky ze ZoET

V rámci tohoto návrhu se jedná o minimalizaci výjimek z povinnosti elektronické evidence tržeb. Jde o to, že v podstatě z hlediska podnikatelské činnosti například neexistují rozdíly mezi malým hotelem a velkým hotelem, velkou restaurací a malou restaurací. Oba subjekty poskytují stejné služby (ze základního pohledu) a není důvod pro diskriminaci některých z nich. Výjimky neposilují prostor pro narovnání tržního prostředí, protože vedou k tržní výhodě (některé subjekty nemají povinnost evidovat tržby, zatímco jiné tuto povinnost mají). To pak souvisí i s předcházejícím bodem, kdy existují různé výjimky a odlišné přístupy k různým podnikatelským subjektům. Takový přístup vytváří nepřehledné prostředí, kde není jasné, do jaké míry mají platit nastavená pravidla. Podnikatelé nemají jistotu, a také je nutná důkladnější edukace pracovníků Finanční a Celní správy, což přináší další náklady. Minimalizace výjimek vytváří prostor pro zpřehlednění povinnosti elektronické evidence tržeb, a také pro získání dalších příjmů do veřejného rozpočtu. Prostřednictvím tohoto kroku dojde k navýšení počtu subjektů, které budou evidovat tržby, a také ke snížení nákladů na kontrolní činnost z pohledu edukace zaměstnanců.

Minimalizace výjimek může být opět vnímána jako negativní jev, který vytváří náklady podnikatelským subjektům, ale je to právě naopak. Výjimky vytvářejí nerovné a nepřehledné podnikatelské prostředí a jejich přítomnost je v tomto případě nežádoucí. Na druhou stranu je nutná existence politické vůle k prosazení tohoto návrhu (včetně dalších návrhů), takže není jednoznačné, jestli k realizaci těchto návrhů dojde či nikoliv.

5.4.3 Nutnost provedení zákonné úpravy

Tento návrh směřuje k nutnosti komplexní zákonné úpravy pro elektronickou evidenci tržeb. Zákon by se měl dopracovat jako celek, kdy se nebudou dělat dílčí úpravy.

Komplexní zákonná úprava musí akceptovat a reflektovat nález Ústavního soudu, který vedl ke zrušení třetí a čtvrté vlny elektronické evidence tržeb.

Ústavní soud vytkl následující nedostatky:⁷³

- V procesu přijímání zákona o evidenci tržeb došlo k procedurálnímu pochybení, ale nejednalo se o protiústavní pochybení, takže nelze přistoupit k ústavnímu zrušení zákona. Protiústavní jsou některá dílčí ustanovení napadeného zákona.
- Není nutné vést evidence dohledatelných tržeb, tedy takových, které plynou z bezhotovostních převodů, protože jsou dobře dohledatelné a neexistuje legitimní zájem státu na jejich plošné evidenci.
- Není možné stanovit jako povinnost uvádět na účtenkách daňové identifikační číslo poplatníka (DIČ), které v případě, kdy jde o fyzickou osobu, obsahuje jeho rodné číslo.
- Byla zrušena zákonná ustanovení, která zmocňují vládu k vydání nařízení, kterým lze některé tržby evidovat ve zjednodušeném režimu (paragraf 23), některé tržby vyloučit úplně (paragraf 12 odstavec 4) a rozšířit seznam dočasně vyloučených tržeb (paragraf 37 odstavec 3).
- Zrušení náběhu zbývajících etap elektronické evidence tržeb, a to tzv. třetí a čtvrté vlny. Podle Ústavního soudu bylo toto ustanovení přijato bez všestranného zvážení všech možných dopadů na zbývajících část povinných subjektů, takže nedošlo ke zvážení plošných dopadů regulace na povinné osoby, čas a způsob (kdo, kdy a jak).

Důvody zrušení třetí a čtvrté vlny EET

Ústavní soud vytýká zejména to, že musí být primárně definováno zákonem, na koho povinnost evidence dopadá a v jakém rozsahu, což právě u třetí a čtvrté vlny elektronické evidence tržeb neplatí: *„toto ustanovení Ústavní soud zrušil z toho důvodu, že bylo přijato bez všestranného zvážení všech možných dopadů na zbývajících částí povinných subjektů (z hlediska významu pro narovnání podnikatelského prostředí, možné konkurence s jinými podnikateli a pro zavedení elektronické evidence – tzv. objektivní*

⁷³ ÚSTAVNÍ SOUD. Ústavní soud zrušil „náběh“ třetí a čtvrté etapy elektronické evidence tržeb, ale samotnou evidenci neshledal protiústavní. www.usoud.cz [online]. 2017 [cit. 2018-08-27]. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-zrusil-nabeh-treti-a-ctvrte-etapy-elektronicke-evidence-trzeb-ale-sam/>

podmínky nezávislé na způsobilosti nositele základního práva podnikat). Ústavní soud respektuje skutečnost, že zákonodárce nemůže dohlédnout všude a předvídat vše, nicméně musí při zavádění jakékoliv plošné regulace zvážit předem její dopady z hlediska povinných osob, času a způsobu (kdo, kdy a jak). Rčení, že při kácení lesa létají třísky, pro regulační opatření v právním státě nemá místo.“⁷⁴

Z tohoto vyplývá, že je nutné přesně specifikovat, které skupiny budou do regulace zahrnuté, a které skupiny do regulace zahrnuté nebudou. Pokud je jedním ze znaků právního státu předvídatelnost a právní jistota, tak v tomto případě byl zákon v rozporu se zásadami demokratického právního státu. V rozporu by bylo zejména uložení poplatníkům povinnosti vynaložit určité finanční prostředky a úsilí ke splnění zákonné povinnosti, když by byla posléze zrušena (například na základě vyhodnocení dopadů regulace, či závěru o zbytečném zatížení poplatníků.⁷⁵

Toto rozhodnutí v podstatě znamená, že pozbývají platnosti ustanovení, která zmocňují vládu, aby svévolně a bez předem známých kritérií udělovala různým skupinám výjimky a rozhodovala, pro které skupiny obyvatel bude zákon o EET platit, a pro které nikoliv. Už v rámci první vlny EET docházelo k vytváření rozdílů mezi podnikateli ze stejného oboru, kdy například povinnost EET platila pro restaurace, ale nikoliv pro stravovací stánky a rychlé občerstvení, přitom je obor činnosti stejný.⁷⁶

V květnu roku 2018 předložilo Ministerstvo financí vládě návrh novely zákona o evidenci tržeb. Tato novela reaguje právě na vyjádření Ústavního soudu, ale také obsahuje drobná upřesnění v souvislosti s aktuální aplikační praxí. Návrh novely se věnuje úpravě pravidel pro třetí a čtvrtou vlnu evidence tržeb. Pokud bude novela přijata

⁷⁴ ÚSTAVNÍ SOUD. Ústavní soud zrušil „náběh“ třetí a čtvrté etapy elektronické evidence tržeb, ale samotnou evidenci neshledal protiústavní. *Www.usoud.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-08-27]. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-zrusil-nabeh-treti-a-ctvrte-etapy-elektronicke-evidence-trzeb-ale-sam/>

⁷⁵ ÚSTAVNÍ SOUD. Ústavní soud zrušil „náběh“ třetí a čtvrté etapy elektronické evidence tržeb, ale samotnou evidenci neshledal protiústavní. *Www.usoud.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-08-27]. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-zrusil-nabeh-treti-a-ctvrte-etapy-elektronicke-evidence-trzeb-ale-sam/>

⁷⁶ VÁLOVÁ, Irena. Analýza nálezu k EET: Ústavní soud vzkázal vládě a poslancům, že občané nejsou hračkou v jejich rukou. *Www.ceska-justice.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-08-27]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2017/12/analyza-nalezu-k-eet-ustavni-soud-vzkazal-ze-obcane-nejsou-hrackou-rukou-vlady-poslancu/>

a zákon schválen, tak začnou podnikatelé evidovat tržby šest měsíců po zahájení platnosti zákona.

Návrh se věnuje i řešení elektronické evidence tržeb pro nejmenší podnikatele, kdy bude možné vést zvláštní variantu režimu evidence tržeb (podnikatel bude vydávat účtenky z předtištěného bloku, který si vyzvedne na finančním úřadě), a to zejména, když výše jeho hotovostních příjmů z evidovaných tržeb v každých 12 ti po sobě jdoucích kalendářních měsících nepřesáhne 200 000 Kč. Dále novela směřuje k definici výjimek pro zrakově postižené podnikatele, tržby z předplacených telefonních karet, tržby z obchodní letecké dopravy a tržby z hazardních her. Dále potom se znovuzavádí povinnost vést na účtenkách DIČ (pokud se nejedná o rodné číslo poplatníka).⁷⁷

Doporučení k vyřešení důvodů zrušení je právě nutnost provedení komplexní právní úpravy, a také minimalizace výjimek ze ZoET, či nezvolňování rozsahu působnosti.

Oproti ostatním návrhům existuje k realizaci tohoto návrhu i politická vůle. Realizace dalších etap elektronické evidence tržeb je veřejným zájmem v tom smyslu, že rozšíří působnost zákona, a tedy zvýší i příjmy státního rozpočtu, protože vzroste počet subjektů, které budou mít povinnost evidovat tržby (a mezi kterými mohou být subjekty, které se tomuto doposud vyhýbají).

5.4.4 Zavedení institutu minimální daně dle obratu

Jde o zavedení institutu minimální daně, a to podle obratu. Subjekty, které vykáží ztrátu, se mohou tímto postupem vyhnout platbě daní, a také navíc u nich hrozí, že obchází i nutnost evidence tržeb. Minimální daň by měla být hrazena dle výše obratu. To znamená, že tímto dojde k dalšímu zvýšení příjmů do státního rozpočtu. Minimální výše daně prozatím není v České republice stanovena. Jedná se o řešení, které zmírní situace, kdy poplatníci daně záměrně korigují svoje účetnictví tak, ať vykazuje ztrátu, čímž se vyhýbají povinnosti platit daň. Elektronická evidence tržeb je v tomto přínosem, neboť umožňuje evidenci informací o obratu daného podnikatelského subjektu, čímž plní roli nástroje, který lze využít pro zvýšení příjmů státního rozpočtu.

⁷⁷ FINANČNÍ SPRÁVA. Novela zákona o evidenci tržeb míří na vládu. *Www.etrzby.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/novinky_Novela-zakona-o-evidenci-trzeb-miri-na-vladu

5.5 Návrhy a doporučení ke snížení nákladů Finanční správy

Tato kapitola se věnuje návrhům a doporučením ke snížení nákladů Finanční správy na elektronickou evidenci tržeb.

5.5.1 Prvotní náklady na nákup HW, SW

Prvotní náklady na nákup HW a SW v dalším průběhu zavádění EET odpadají, protože Finanční správa, již veškerý HW a SW pořídila, a tedy nemusí provádět další vstupní investice na pořízení, či testování. Budou přetrvávat pouze náklady na provoz a údržbu. Je však nutné, aby daná softwarová a hardwarová řešení, měla dlouhodobou udržitelnost a využitelnost. Zpětně již nelze navrhopvat, aby se zaměřila Finanční správa, na nákup právě takových řešení, protože již nákup proběhl.

V budoucnosti je ovšem také možné, že vzniknou náklady na nutnost aktualizace SW a HW řešení. V případě, že bude nutné v souvislosti s aktualizacemi, vynaložit finanční náklady, tak musí Finanční správa využít, co nejoptimálnější řešení. Jako souvislé doporučení lze právě stanovit, aby Finanční správa namísto celkové obměny HW a SW (tj. pořízení nového), zvolila variantu, ve které bude stávající systémy aktualizovat. Tímto se vyhne dalším nákladům.

5.5.2 Při zachování současného stavu EET nenavyšovat počty zaměstnanců s působností v oblasti EET

Tento návrh se vztahuje k počtu zaměstnanců, kteří se zabývají problematikou projektu elektronické evidence tržeb. V budoucnosti není nutné navyšovat počty zaměstnanců v oblasti elektronické evidence tržeb, protože již jsou zaměstnanci přijati, takže odpadají další negativní dopady na mzdové náklady finanční správy.

Při pohledu na odhad mzdových nákladů pracovníků zajišťujících EET je zřejmé, že se neočekává jejich zvyšování, což pravděpodobně nebude odpovídat skutečnému stavu. Platy zaměstnanců budou růst (vzhledem ke struktuře mzdového systému ve veřejné správě), a tedy další zvýšení počtu zaměstnanců, by vedlo k dalšímu zvýšení tohoto druhu nákladů. Dále lze diskutovat o tom, jestli je počet zaměstnanců udržitelný, když bude docházet k realizaci dalších vln elektronické evidence tržeb a případně dojde k přijetí dalších návrhů a doporučení, které souvisí s eliminací výjimek z EET apod.

Toto doporučení proto platí pouze pro případ, že nedojde k dalším změnám, ale k zachování současného stavu.

5.5.3 Optimalizace stávajících výdajů na správu IT systému

V rámci tohoto návrhu se jedná o provedení návrhu auditu provozu IT systému. Jedná se o realizaci auditu interních procesů souvisejících s IT, který se zaměří na hodnocení výkonnosti jednotlivých fází.

Audit je klíčovým nástrojem pro zajištění kvality, kdy se charakterizuje jako strukturovaná revize konkrétních aktivit řízení kvality, která má pomoci k identifikaci poučení, a která může vést ke zlepšení výkonnosti stávajících i budoucích procesů.⁷⁸

Audit by měla provést externí a nezávislá společnost, tedy bude využito výběrového řízení pro výběr partnera. Z auditu potom vyplynou konkrétní doporučení, jejichž realizaci by měla Finanční správa zvážit. IT systémy jsou stěžejní pro fungování elektronické evidence tržeb a pro veškeré podpůrné činnosti, které s tímto souvisí. Finanční správa může v těchto klíčových procesech hledat prostor pro zlepšení a vyšší míru optimalizace. Tato pak přinese prostor pro snížení nákladů.

5.5.4 Urychlené vybudování jednotného datového skladu

Tento návrh se zaměřuje na vybudování jednotného datového skladu, což by mělo zlepšit operativnost a efektivnost Finanční správy pro práci s daty daňových poplatníků, což lze i s přispěním integrace subsystémů.

Datový sklad má podobu databázového serveru, který centralizuje data z různých systémů, ať už se jedná o strukturovaná, či nestruturovaná data. Mezi těmito systémy potom zprostředkovává výměnu a sdílení dat. K základním výhodám tohoto přístupu potom patří efektivnější virtualizace a škálování celého řešení a snížení nákladů na provoz. V praxi platí, že čím více různých dat má organizace k dispozici na jednom místě, tím více z nich může získat.⁷⁹

To pak souvisí i se schopností nákladově efektivnějšího využívání dat, tedy s prostorem pro snížení nákladů na datový sklad.

⁷⁸ SCHWALBE, Kathy. *Řízení projektů v IT: kompletní průvodce*. Brno: Computer Press, 2011, 307 s. ISBN 978-80-251-2882-4.

⁷⁹ HELIOS. Co je to datový sklad a proč je dnes tak důležitý?. *Blog.helios.eu* [online]. 2018 [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: <https://blog.helios.eu/cz/clanky/co-je-datovy-sklad-proc-je-dnes-tak-dulezity/>

6 ZÁVĚR

Tato práce se zabývala problematikou elektronické evidence tržeb v podmínkách České republiky. Z práce vyplývá, že je elektronická evidence tržeb poměrně novým faktorem, který ovlivňuje podnikatelské prostředí, a také daňové příjmy České republiky. Dlouhodobější efekt z její existence, tak nebylo možné identifikovat. Nicméně, i krátké období její působnosti vytvořilo dostatek prostoru pro zhodnocení dopadů její existence.

Cílem práce bylo na základě analýzy nákladů a příjmů Finanční správy ČR vyhodnotit efektivitu zavedení a fungování elektronické evidence tržeb v České republice a navrhnout možná opatření na snížení nákladů Finanční správy ČR.

Finanční správě se doporučuje snížit náklady prostřednictvím eliminace prvotních nákladů na nákup HW a SW, dále potom nezvyšováním počtu zaměstnanců s působností v oblasti EET, optimalizací stávajících výdajů na správu systému IT, vybudováním datového skladu. Z obecného hlediska se jedná o činnosti, které mohou snížit náklady, ale bude záviset zejména na způsobu jejich realizace a přístupu Finanční správy k jejich realizaci.

V souvislosti se zpracováním práce se podařilo identifikovat i postupy, kterými lze zvýšit příjmy státního rozpočtu. Jde o návrh nezvolňování rozsahu působnosti EET, minimalizace výjimek ze zákona o evidenci tržeb, nutnosti realizace komplexní zákonné úpravy, či implementace institutu minimální daně dle obratu.

Na lepší výběr daní může mít vliv celá řada efektů a nelze jednoznačně označit elektronickou evidenci tržeb jako klíčový a stěžejní faktor. Elektronická evidence tržeb měla vliv na podnikatelský sektor, ale tento vliv nebyl výrazně negativní, jak se podle některých osob předpokládalo.

Náklady elektronické evidence tržeb jsou klíčovou nevýhodou této koncepce, ať už se jedná o náklady státu, nebo podnikatelských subjektů, kterým povinnost k EET vzniká. Každý podnikatelský subjekt v České republice je povinen platit daň, a tedy evidence tržeb, z kterých se daň odvádí je z tohoto hlediska relevantním opatřením, které bude působit pouze preventivně.

Na základě analýzy měsíčního inkasa na dani z příjmu bylo zjištěno, že se od přijetí elektronické evidence tržeb toto inkaso průběžně zvyšovalo (kromě dvou případů v roce

2017). Tento stav potvrzuje, že nenastal negativní výpadek v inkasu daně z příjmu v důsledku přijetí elektronické evidence tržeb.

Prostřednictvím analýzy výběru daně z příjmu právnických osob se podařilo zjistit, že došlo k růstu výběru daně z příjmu v meziročním srovnání po zahájení provozu elektronické evidence tržeb, a tedy ani zde nenastal negativní vývoj. V roce 2018 (v období do července) se podařilo na této dani inkasovat vyšší částku, než v roce 2017 a 2016 (za stejné období). Rozdíl v tomto případě činil 3 303 369 391,19 Kč, resp. 5 837 691 785,89 Kč (v komparaci s rokem 2017 a 2016).

Trend růstu je v podstatě podobného charakteru i u inkasa daně z příjmu fyzických osob realizujících závislou činnost. I zde analýza potvrdila pozitivní vývoj inkasa po zahájení platnosti elektronické evidence tržeb. V meziročním srovnání let 2017 až 2018 (v období do července) se vybralo o 14 0007 559 803,99 Kč více v roce 2018, než v roce 2017. To je opět přínosem pro státní rozpočet a jeho příjmovou stranu. Podobně to bylo v meziročním srovnání let 2017 až 2016, kdy se v roce 2017 vybralo o 17 428 266 162,12 Kč více.

Z analýzy vývoje ukazatelů daně z přidané hodnoty vyplývá, že počet subjektů daně z přidané hodnoty kolísal v roce 2016 (tj. před zavedením evidence tržeb v prosinci 2016). Od roku 2017 pak počet těchto subjektů průběžně rostl, až do konce sledovaného období (tj. červen 2018). Na počátku roku 2016 byl počet subjektů daně z přidané hodnoty na úrovni 502 810 subjektů. Na konci sledovaného období (tj. červen 2018) se jednalo o 528 131 subjektů. Analýza objevila i růstovou tendenci u inkasa daně z přidané hodnoty. U žádného z těchto sledovaných ukazatelů nedošlo ke dlouhodobému snížení inkasa daně po přijetí pravidla elektronické evidence tržeb. V roce 2018 bylo do července roku 2018 inkasováno 237 091 258 199,98 Kč. Ve stejném roce v období 2017 se jednalo o částku 219 790 433 286,47 Kč. V roce 2016 v daném období se jednalo o 197 624 813 867,33 Kč.

Analýza vývoje počtu živnostníků v České republice potom potvrdila, že k poklesu tohoto počtu nedošlo, a tedy zavedení povinnosti elektronické evidence tržeb negativně neovlivnilo počty živnostníků v České republice. Na počátku sledovaného období bylo evidováno 2 443 562 podnikatelů z celkového hlediska. Na konci sledovaného období se jednalo o 2 486 840 podnikatelů. To znamená, že došlo k růstu o 43 278 podnikatelů od počátku sledovaného období, ke konci sledovaného období.

Na základě syntézy poznatků lze potvrdit, že elektronická evidence jednoznačně nepoškodila tržní prostředí v České republice.

Otázkou zůstává, proč subjekty, které doposud daně platí poctivě, musí nést náklady na zřízení elektronické evidence tržeb. V současnosti však pravděpodobně neexistuje spolehlivější způsob, jak kontrolovat odvádění daně z příjmu u subjektů, které využívají hotovostní platební styk.

V závěru práce lze uvést, že nelze jednoznačně konstatovat, že pouze elektronická evidence tržeb způsobila tento pozitivní vývoj, ale byla jedním z faktorů, který se na něm podílel. Růst výběru daní může být způsoben i dalšími jevy, ale EET lze pokládat za velmi podstatný faktor.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

AMBROŽ, Jan. Elektronická evidence tržeb v praxi. Praha: Verlag Dashöfer, 2017. ISBN 978-80-87963-40-1.

AMSP ČR. Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, Od kdy? Www.eltrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.eltrzby.cz/cz/od-kdy>

COBOVIC, Mirko, Andreja KATOLIK and Ninoslav NOVAK. Control of Cash Payment System Based on the Software as a Service. Interdisciplinary Management Research. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics, Croatia, vol. 9, p. 127-137. Dostupné z: <https://ideas.repec.org/a/osi/journal/v9y2013p127-137.html>

ČTK. Kvůli EET skončily tři tisíce podnikatelů, spočítaly svazy. Zavedení evidence je stálo 3 miliardy. Www.irozhlas.cz [online]. 2018 [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/eet-podnikatele-zivnostnici-elektronicka-evidence-trzeb_1801081500_haf

DUŠEK, Jiří. Elektronická evidence tržeb: v přehledech. Druhé vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0422-2.

FINANČNÍ SPRÁVA. Evidence tržeb v běžném režimu - "on-line". Www.etrzby.cz [online]. 2018 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/zpusoby-evidence-a-uctenka>

FINANČNÍ SPRÁVA. Evidence tržeb ve zjednodušeném režimu (§ 23 ZoET) – „off-line“. Www.etrzby.cz [online]. 2018 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/zpusoby-evidence-a-uctenka>

FINANČNÍ SPRÁVA. Historie evidence tržeb. Www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/zajimavosti_historie-evidence-trzeb

FINANČNÍ SPRÁVA. Jak to funguje? Www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/jak-to-funguje>

FINANČNÍ SPRÁVA. Kdo a jaké tržby eviduje. Www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kdo-a-jake-trzby-eviduje>

FINANČNÍ SPRÁVA. Kontrola plnění povinností a správní tresty. Www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-07-08]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kontrola-plneni-povinnosti-a-sankce>

FINANČNÍ SPRÁVA. Legislativa, Zákon č. 112/2016 Sb., § 1. Www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: [http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/sb0043-2016\(12\).pdf](http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/sb0043-2016(12).pdf)

FINANČNÍ SPRÁVA. Metodický pokyn k aplikaci zákona o evidenci tržeb. Verze 3.0 z 11.7.2017. www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Methodika_k_evidenci_trzeb_v3.0.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA. Náklady na projekt etřby a provoz. www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Naklady_EET.pdf

FINANČNÍ SPRÁVA. Novela zákona o evidenci tržeb mří na vládu. www.etrzby.cz [online]. 2018 [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/cs/novinky_Novela-zakona-o-evidenci-trzeb-miri-na-vladu

FINANČNÍ SPRÁVA. Proč evidence tržeb? www.etrzby.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/proc-e-trzby>

Fiscalization in Croatia: About the procedure. In: fiscalization.hr [online]. 31 August 2012. Dostupné z: <http://fiscalization.hr/en/fiscal-procedures/about-the-procedure>

HAJDUŠEK, Tomáš a Milan VODIČKA. První zkušenosti s EET - elektronickou evidencí tržeb. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-589-5.

HELIOS. Co je to datový sklad a proč je dnes tak důležitý?. *Blog.helios.eu* [online]. 2018 [cit. 2018-08-28]. Dostupné z: <https://blog.helios.eu/cz/clanky/co-je-datovy-sklad-proc-je-dnes-tak-dulezity/>

HLÍDAČ STÁTU. 10x předražené EET: skutečné náklady na EET. www.hlidacstatu.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.hlidacstatu.cz/texty/10x-predrazene-eet-skutecne-naklady-na-eet/>

HRABĚTOVÁ, Daniela. Zákon o evidenci tržeb: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-461-4.

JAMES, S. R. A Dictionary of Taxation. Second Edition. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2012, s. vi-12. ISBN 9781849801225.

LÍBAL, Tomáš. Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu. Praha: VOX a.s. - nakladatelství, 2016. ISBN 978-80-87480-51-9.

LYMER, Andrew and John HASSELDINE. The international taxation system. New York: Kluwer Academics Publishers, 2002. ISBN 1-4020-7157-4.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Stanovisko Ministerstva financí k rozhodnutí Ústavního soudu. www.mfcr.cz [online]. 2017 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2017/stanovisko-ministerstva-financi-k-rozhod-30369>

MORÁVEK, Daniel. Rekordní pokuta u #EET, podnikatel musí zaplatit 270 tisíc Kč za falešné účtenky. [Www.podnikatel.cz](http://www.podnikatel.cz) [online]. 2018 [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/rekordni-pokuta-u-eet-podnikatel-musi-zaplatit-270-tisic-kc-za-falesne-uctenky/>

MORÁVEK, Daniel. Sešup pokračuje, Účtenkovka přišla o dalších 18 tisíc hráčů a 860 tisíc účtenek. [Www.podnikatel.cz](http://www.podnikatel.cz) [online]. 2018 [cit. 2018-08-21]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/sesup-pokracuje-uctenkovka-prisla-o-dalsich-18-tisic-hracu-a-860-tisic-uctenek/>

MORÁVEK, Daniel. Účtenkovka neplní cíle, je načase tuto celonárodní Matějskou pouť ukončit. [Www.podnikatel.cz](http://www.podnikatel.cz) [online]. 2018 [cit. 2018-08-22]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/uctenkovka-neplni-cile-je-nacase-tuto-celonarodni-matejskou-pout-ukoncit/>

Podnikatelům se náklady na EET nevrátí. [Www.novinky.cz](http://www.novinky.cz) [online]. 2017 [cit. 2018-09-06]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/431886-podnikatelum-se-naklady-na-eet-nevrati.html>

SLEMROD, J., GILLITZER, Ch. Tax Systems. UK: MIT Press, 2014, 10 s. ISBN 9780262026727.

SMITH, Stephen. Taxation: A Very Short Introduction. United Kingdom: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-968369-7.

SCHWALBE, Kathy. *Řízení projektů v IT: kompletní průvodce*. Brno: Computer Press, 2011, 307 s. ISBN 978-80-251-2882-4.

ŠIMEK, Bohuslav. Elektronická evidence tržeb v České republice. Plzeň: Spreved, 2016. ISBN 978-80-906455-0-9.

ÚSTAVNÍ SOUD. Ústavní soud zrušil „náběh“ třetí a čtvrté etapy elektronické evidence tržeb, ale samotnou evidenci neshledal protiústavní. [Www.usoud.cz](http://www.usoud.cz) [online]. 2017 [cit. 2018-08-27]. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-zrusil-nabeh-treti-a-ctvrte-etapy-elektronicke-evidence-trzeb-ale-sam/>

VÁLOVÁ, Irena. Analýza nálezu k EET: Ústavní soud vzkázal vládě a poslancům, že občané nejsou hračkou v jejich rukou. [Www.ceska-justice.cz](http://www.ceska-justice.cz) [online]. 2017 [cit. 2018-08-27]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2017/12/analyza-nalezu-k-eet-ustavni-soud-vzkazal-ze-obcane-nejsou-hrackou-rukou-vlady-poslancu/>

ZÁKONY PRO LIDI. Zákon č. 89/2012 Sb. [Www.zakonyprolidi.cz](http://www.zakonyprolidi.cz) [online]. 2018 [cit. 2018-02-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p420>

8 SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A POUŽITÝCH ZKRATEK

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Měsíční inkaso na DP 483 EET, zdroj: vlastní zpracování podle Generálního finančního ředitelství.....	38
Obrázek 2 Vývoj výběru DPPO, Zdroj: vlastní zpracování dle Generálního finančního ředitelství.....	43
Obrázek 3 Výběr DPFO ze závislé činnosti, zdroj: vlastní zpracování dle Generálního finančního ředitelství.....	47
Obrázek 4 Výběr DPH, zdroj: vlastní zpracování dle Generálního finančního ředitelství.....	51
Obrázek 5 Počet kontrol EET se zjištěním a bez zjištění, Zdroj: vlastní zpracování dle Morávek, 2018.....	53
Obrázek 6 Struktura celkových nákladů etřžby 2017, Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava.....	58
Obrázek 7 Struktura celkových nákladů etřžby 2018, Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava.....	56
Obrázek 8 Struktura celkových nákladů etřžby 2019-2021, Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava	60
Obrázek 9 Struktura celkových nákladů etřžby, Zdroj: Generální finanční ředitelství, vlastní úprava.....	61
Obrázek 10 Počet hovorů na infolinku EET, zdroj: vlastní zpracování dle informací Generálního finančního ředitelství.....	62
Obrázek 11 Celkem platných ŽO, zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu.....	64
Obrázek 12 Celkem podnikatelů, zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu.....	66

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Fáze vstupu EET	21
Tabulka 2 Využití loterie Účtenkovka	40
Tabulka 3 Výběr DPPO 2018 do července	41
Tabulka 4 Výběr DPPO 2017	42
Tabulka 5 Výběr DPPO 2016	42
Tabulka 6 Výběr DPFO 2018 do července	45
Tabulka 7 Výběr DPFO 2017	45
Tabulka 8 Výběr DPFO 2016	46
Tabulka 9 Počet subjektů DPH 2016	48
Tabulka 10 Počet subjektů DPH 2017	48
Tabulka 11 Počet subjektů DPH do června 2018	48
Tabulka 12 Výběr DPH rok 2018 do července	49
Tabulka 13 Výběr DPH rok 2017	49
Tabulka 14 Výběr DPH rok 2016	50
Tabulka 15 Kontroly EET (k 2. červenci 2018).....	53
Tabulka 16 Počáteční náklady na projekt etržby za GFR	57
Tabulka 17 Náklady na projekt etržby za GFR	58
Tabulka 18 Počet hovorů na infolinku EET	62
Tabulka 19 Vývoj počtu živnostníků a podnikatelů v České republice	65

8.3 Seznam použitých zkratek

DIČ – daňové identifikační číslo

DPFO – daň z příjmu fyzických osob

DPPO – daň z příjmu právnických osob

EET – elektronická evidence tržeb

ZoET – Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb

9 PŘÍLOHY

9.1 Žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb. O svobodném přístupu k informacím

Dobrý den,

jmenuji se Jaroslava Brzková, nar. 10. 04.1973, trvale bytem: Gagarinova 683, 500 03 Hradec Králové

Na základě zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím Vás prosím o zaslání požadovaných dat (příloha e-mailu) z důvodu:

Jsem studentkou distančního studia Provozně ekonomické fakulty ČZU Praha a zpracovávám svoji diplomovou práci na téma zhodnocení zavedení EET v ČR (porovnání nákladů a příjmů po 1 roce zavedení EET).

Informace a data budou použita **pouze** k účelu zpracování mé diplomové práce.

Pokud bude zpracování dat a informací dle rozsahu zpoplatněno (dle získaných informací 260,- Kč/ 1 hodina), souhlasím a беру na vědomí.

Prosím o zaslání informací elektronickou formou.

V případě dotazů mne můžete kdykoliv kontaktovat:

e-mail: brzkova.jaroslava@seznam.cz

mob: 773 989 558

Děkuji za ochotu a Váš čas

Hezký zbytek dne

Brzková Jaroslava

Data a informace pro celou ČR

Příjmy (výnosy):

- Příjem (nárůst) po zavedení EET k 1. 12. 2016
 1. Daň z příjmů (DPFO, DPPPO) – po 1. vlně (celková částka)
 2. DPH - po 1. vlně (celková částka)

3. Daň z příjmů (DPFO, DPPO) – po 2. vlně (celková částka)
4. DPH – po 2. vlně (celková částka)
5. Daň z příjmů (DPFO, DPPO) – (vyčíslení) poslední rok před zavedením EET
6. DPH – (vyčíslení) poslední rok před zavedením EET
7. Celkový příjem vybraný na pokutách podle ZoET

Výdaje (náklady):

- Náklady spojené se zavedením EET k 1. 12. 2018
 1. náklady na proškolení zaměstnanců
 2. náklady na meetingy k představení EET poplatníkům
 3. náklady na proškolení veřejnosti zaměstnanci finanční správy
 4. náklady na mzdy zaměstnanců pro celou oblast EET (od 1. 12. 2016) – navýšení mzdových nákladů finanční a (celní správy) – pouze působnost v oblasti EET
 5. náklady na mzdy zaměstnanců finanční správy a (celní správy) před zavedením EET – za poslední rok před zavedením EET
 6. náklady na vybudování IT systému + správa + provoz (HW, SW)
 7. náklady na zřízení datového úložiště

Ostatní informace:

- počet zaměstnanců finanční správy a (celní správy) před zavedením EET – za poslední rok před zavedením EET
- počet zaměstnanců finanční a celní správy – pouze působnost v oblasti EET
- počet poplatníků daně z příjmů (DPFO, DPPO) – poslední rok před zavedením EET
- počet poplatníků DPH – poslední rok před zavedením EET
- počet poplatníků daně z příjmů (DPFO, DPPO) – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 1. vlna
- počet poplatníků daně z příjmů (DPFO, DPPO) – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 2. vlna
- počet poplatníků DPH – poslední rok před zavedením EET
- počet poplatníků DPH – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 1. vlna
- počet poplatníků DPH – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 2. vlna

- počet uskutečněných kontrol finanční a (celní) správou bez nálezu (v souvislosti se zavedením EET)
- počet uskutečněných kontrol finanční a (celní) správou s nálezem (v souvislosti se zavedením EET)
- počet uskutečněných telefonních hovorů na Infolinku k EET
- počet zaměstnanců obsluhujících Infolinku EET
- správní řízení k EET – počet pravomocných (ukončených) řízení
- Účtenkovka - kdo financoval a financuje celý systém – prosím o informaci

Odpověď:

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ

Lazarská 15/7, 117 22 Praha 1

Odbor komunikace

Č. j.: 44110/18/7800-10080-202098

K Vaší žádosti ze dne 27. dubna 2018

Vyřizuje: Mgr. Kateřina Bloudková

Tel.: 296 854 184

E-mail: podatelna@fs.mfcr.cz

ID datové schránky: p9iwj4f

Doručovací adresa: Jaroslava Brzková Gagarinova 683 500 03 Hradec Králové

Email: brzkova.jaroslava@seznam.cz

Věc: Poskytnutí informací, odkaz na zveřejněné informace

Vážená paní Brzková, Generální finanční ředitelství (dále také „GFŘ“ nebo také „povinný subjekt“) obdrželo dne 27. dubna 2018 Vaši žádost o poskytnutí informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). K Vaší žádosti Vám podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím sdělujeme část níže uvedených informací a v části Vás podle § 6 zákona o svobodném přístupu k informacím odkazujeme na zveřejněné informace na internetových stránkách Finanční správy

www.financnisprava.cz, přímé odkazy naleznete u Vašich konkrétních dotazů. Upozorňujeme, že disponujeme informacemi za Finanční správu a pouze z části za Celní správu (pouze informace o počtu provedených kontrol). Příjmy (výnosy): - Příjem (nárůst) po zavedení EET k 1. 12. 2016 1. Daň z příjmů (DPFO, DPPO) – po 1. vlně (celková částka) 2. DPH - po 1. vlně (celková částka) 3. Daň z příjmů (DPFO, DPPO) – po 2. vlně (celková částka) 4. DPH – po 2. vlně (celková částka) 5. Daň z příjmů (DPFO, DPPO) – (vyčíslení) poslední rok před zavedením EET 6. DPH – (vyčíslení) poslední rok před zavedením EET 7. Celkový příjem vybraný na pokutách podle ZoET Informace o výši příjmů v průběhu jednotlivých měsíců a let naleznete na adrese: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/prubehcelostatniho-inkasa-sdilenych-dani-3735>.

V příloze naleznete informace o inkasu za pokuty a s nimi spojené náklady řízení uložené podle zákona o evidenci tržeb v roce 2017 a za první 4 měsíce roku 2018. Výdaje (náklady): - Náklady spojené se zavedením EET k 1. 12. 2016 1. náklady na proškolení zaměstnanců 2. náklady na meetingy k p 3. představení EET poplatníkům 4. náklady na proškolení veřejnosti zaměstnanci finanční správy 5. náklady na mzdy zaměstnanců pro celou oblast EET (od 1. 12. 2016) – navýšení mzdových nákladů finanční a (celní správy) – pouze působnost v oblasti EET Náklady na mzdy zaměstnanců Finanční správy zabývajících se EET byly v prosinci 2016 ve výši 11 135 209 Kč bez příslušenství (sociální a zdravotní pojištění) a FKSP. 6. náklady na mzdy zaměstnanců finanční správy a (celní správy) před zavedením EET – za poslední rok před zavedením EET Náklady na mzdy zaměstnanců Finanční správy byly v roce 2015 ve výši 434 278 535 Kč měsíčně bez příslušenství (sociální a zdravotní pojištění) a FKSP. 7. náklady na vybudování IT systému + správa + provoz (HW, SW) 8. náklady na zřízení datového úložiště

Informace o nákladech elektronické evidence tržeb naleznete v příložené tabulce a také na odkazu: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Naklady_EET.pdf. Ostatní informace: - počet zaměstnanců finanční správy a (celní správy) před zavedením EET – za poslední rok před zavedením EET Ve Finanční správě bylo v roce 2015 15 766 systemizovaných míst. - počet zaměstnanců finanční a celní správy – pouze působnost v oblasti EET Počet systemizovaných míst byl v roce 2016 ve Finanční správě navýšen o 354 míst na oblast EET. - počet poplatníků daně z příjmů (DPFO, DPPO) – poslední rok před zavedením EET - počet poplatníků DPH – poslední rok před zavedením EET - počet poplatníků daně z

příjmů (DPFO, DPPO) – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 1. vlna - počet poplatníků daně z příjmů (DPFO, DPPO) – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 2. vlna - počet poplatníků DPH – poslední rok před zavedením EET - počet poplatníků DPH – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 1. vlna - počet poplatníků DPH – po zavedení EET (zaevidovaných k EET) – 2. Vlna

Informace o počtu subjektů v členění podle jednotlivých daní najdete na adrese: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-registru-danovych-subjektu>

- počet uskutečněných kontrol finanční a (celní) správou bez nálezu (v souvislosti se zavedením EET) - počet uskutečněných kontrol finanční a (celní) správou s nálezem (v souvislosti se zavedením EET) Řádné a včasné plnění povinností při evidenci tržeb u subjektů spadajících do první a druhé fáze evidence tržeb bylo v roce 2017 prověřováno jak orgány Finanční správy ČR, tak orgány Celní správy ČR, a to v rámci vyhledávací činnosti podle § 78 a násl. daňového řádu. K 31. 12. 2017 bylo Finanční správou ČR provedeno 72 892 kontrol. V 7 583 případech nedošlo k prověřování plnění povinností dle zákona o evidenci tržeb (např. z důvodu, že byla provozovna uzavřena). Z 65 309 kontrol, v jejichž rámci bylo zjišťováno dodržování povinností uložených zákonem o evidenci tržeb, bylo zjištěno pochybení v 14 368 případech (tj. ve 22 %). Údaje od 1. 12. 2016 do 10. 5. 2018 (FS + CS): - počet kontrol bez nálezu: 75 110 - počet kontrol se zjištěním: 25 238 - počet uskutečněných telefonních hovorů na Infolinku k EET V rámci podpory informovanosti o elektronické evidenci tržeb byla v srpnu 2016 zřízena speciální infolinka FS. Zatímco za druhé pololetí roku 2016 přes ni bylo vyřízeno celkem 27 156 hovorů, za rok 2017 je evidováno 84 388 hovorů. - počet zaměstnanců obsluhujících Infolinku EET

Na Infolince EET zodpovídají dotazy pracovníci Finanční správy, kteří se na linkách střídají, tedy nikoliv operátoři pracující na plný úvazek; když nemají službu na infolince, tak se věnují své běžné agendě. Díky tomu je zaručena mnohem vyšší kvalita odpovědí, než kdyby šlo o operátory „běžného“ call centra. Pro úplnost dodáváme, že Infolinka EET, která byla spuštěna 1. 8. 2016, je k dispozici v pracovních dnech od 9:00 do 17:00 hodin. - správní řízení k EET – počet pravomocných (ukončených) řízení K 31. 12. 2017 bylo vydáno 1 575 příkazů na místě, 1 951 příkazů a 643 rozhodnutí o pokutě. Předepsané pokuty činily celkem 32 078 000 Kč. Nejvyšší udělená pokuta byla ve výši 260 000 Kč. Údaje od 1. 12. 2016 do 10. 5. 2018 (pouze FS): - bylo vydáno 2 405 příkazů na místě, 2 439 příkazů a 755 rozhodnutí o pokutě - Účtenkovka - kdo financoval a financuje celý

system – prosím o informaci Účtenkovku provozuje Ministerstvo financí, zde se prosím, obraťte přímo na MF.

Poučení: Pokud s vyřízením žádosti nesouhlasíte, můžete podat u GFŘ stížnost podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím, a to do 30 dnů ode dne doručení tohoto dopisu. O stížnosti rozhoduje Ministerstvo financí.

S pozdravem Ing. Tatjana Richterová ředitel sekce

9.2 Přehled měsíčního inkasa

Přehled měsíčního inkasa na DP 483 EET v letech 2017 - 2018 (v Kč)

CELKEM	30 778 083	18 885 744
MĚS-12	4 585 130	
MĚS-11	5 855 901	
MĚS-10	4 912 685	
MĚS-9	3 743 005	
MĚS-8	2 989 354	
MĚS-7	2 398 537	
MĚS-6	3 146 208	
MĚS-5	1 906 963	
MĚS-4	704 200	5 232 406
MĚS-3	436 900	5 122 106
MĚS-2	87 200	4 410 060
MĚS-1	12 000	4 121 172
ROK	2017	2018